

ස්ථානීය පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම
(SSE & SMP)

ආපදා ස්ථානය අංක 08
අරණායක - හුලංකපොල්ල මාර්ගයේ වම් පස
කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කය - ගොනු අංක 4

2018 ඔක්තෝබර්

ශ්‍රී ලංකා නායයාම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව
(AIIB)

සැකසුම:
පාරිසරික අධ්‍යයන සහ සේවා අංශය
ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය
99/1, ජාවත්ත පාර
කොළඹ 05

Tel: 011-2588946, 011-2503431, 011-22500354

පටුන

1. හැඳින්වීම	7
2. නායයෑම් සිදුවූ ස්ථානයේ තොරතුරු සහ පිහිටීම පිළිබඳ විස්තරය.....	7
3. නායයෑම් ව්‍යයසනය පිළිබඳ විස්තරාත්මක තොරතුරු	8
4. පවතින අවදානම අවම කිරීම සඳහා මේ වන විට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග	10
5. නාය ප්‍රදේශය හ සහ නාය අවට ප්‍රදේශය පිළිබඳ විස්තර සහ වර්තමාන අවදානම් මට්ටම.....	10
6. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් මගින් බලපෑමට ලක්වන අවට පරිසරයේ සංවේදී ඒකකයන් පිළිබඳව කෙටි හැඳින්වීමක්	11
7. යෝජිත පිළිසකර කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගයන්	11
8. ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය හා සම්බන්ධ සමාජ, පාරිසරික බලපෑම් හා අවදානම් හඳුනා ගැනීම	11
8.1 හිතකර බලපෑම්	11
8.2 අහිතකර බලපෑම්.....	12
8.2.1 ඉඩම් සහ ඉදිරි සංවර්ධන කටයුතු වලට ඇති ප්‍රවේශ මාර්ග අවහිර වීම	12
8.2.2 ශාක හා සතුන්ට සිදුවිය හැකි පාරසරික හා ජීව විද්‍යාත්මක බලපෑම්	12
8.2.3 ප්‍රදේශයේ ජල මාර්ග රටාවන්ට සිදුවිය හැකි බලපෑම්	12
8.2.4 පාංශු බාදනයේ බලපෑම සහ ගංගා පතුල වෙනස්වීම	13
8.2.5 ඉදිකිරීම් කටයුතු නිසා සිදුවන ජල දූෂණය මගින් ඇතිවිය හැකි බලපෑම්	13
8.2.6 ඉදිකිරීම් කාලසීමාවේදී අක්‍රමවත් (එළිමහන් ස්ථානවල) වැසිකිලි භාවිතය නිසා ජලය මගින් සිදුවිය හැකි ලෙඩරෝග බෝවීම.....	13
8.2.7 පහල ගංගා ප්‍රදේශයේ ජලය පරිභණය කරන්නන් හට ඇතිවියහැකි බලපෑම්.....	13
8.2.8 සන අපද්‍රව්‍යය බැහැර කිරීමේදී ඇතිවන ගැටළු.....	13
8.2.9 වායු දූෂණය හේතුවෙන් සිදුවන බලපෑම්.....	13
8.2.10 ඉදිකිරීම් වලදී ඇතිවන ශබ්දය දූෂණය, කම්පන, පිපිරීම් වැනි බලපෑම්, හේතුවෙන් ගොඩනැගිලි වලට හා යටිතල පහසුකම් වලට ඇති විය හැකි හානි.....	14
8.2.11 වැඩබිමේ සේවකයන් හා අවට ප්‍රදේශවාසීන් අතර ඇතිවියහැකි නොසන්සුන් තත්වයන් ...	14
8.2.12 සේවක නේවාසික කඳවුරු සහ අනෙකුත් ස්ථානීය අවශ්‍යතාවයන්.....	14
8.2.13 ඉදිකිරීම් අතර තුර ප්‍රදේශවාසීන් වැඩ බිමට ඇතුළු වීම හේතුවෙන් ඔවුන්ට මුහුණ දීමට සිදුවිය හැකි අවදානම් තත්වයන්	14
8.2.14 පුපුරන ද්‍රව්‍ය සහ වෙනත් අනතුරුදායක ද්‍රව්‍ය	14
8.2.15 ඉදිකිරීම් කටයුතු අතරතුර සිදුවන මාර්ග තදබදය සහ පදිකයින්ගේ ආරක්ෂාව	14
8.2.16 ඉදිකිරීම් කටයුතු වලදී සේවකයන්ගේ ආරක්ෂාව.....	14
9. මහජන උපදේශනය - පවත්වා ඇති හෝ පැවැත්වීමට නියමිත උපදේශන සේවාවන්	15
9.1 පාර්ශවකරුවන් සමග පවති උපදේශන සේවාවන් වලදී ඇති වූ එකඟතාවයන් හා නිර්දේශයන් (යොමුව: ඇමුණුම III).....	15

10. විශේෂිත පාරසරික හා සමාජීය බලපෑම්: ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ විශේෂිත ක්‍රියාමාර්ග හෝ මැදිහත් වීම් අවශ්‍ය වන සමාජ, පාරිසරික බලපෑම් හෝ අවදානම් ඇතිවත් අංශයන්	15
10.1 ජලය සහ තෙත් බිම් සඳහා ඇති බලපෑම් (ඇල මාර්ග, ගංඟා හා අනෙකුත් ජල ධරයන් විශේෂයෙන් ඉදිකිරීම් ස්ථානයෙන් පහල ගංගා ප්‍රදේශ අපවිත්‍ර වීම් හා එහි තත්වය වෙනස්වීම නිසා ඇතිවන ගැටළු): නායයාම් ස්ථානය ඉදිකිරීම / පිළිසකර කිරීම තුළින් ඇතිවන දිගුකාලීන බලපෑම් සහ විය හැකි බලපෑම.....	15
10. 2 පාංශු බාදනයේ බලපෑම සහ ගංගා පතුල වෙනස්වීම	15
10.3 ප්‍රවාහන යටිතල පහසුකම් සඳහා වන බලපෑම් (විශේෂයෙන් මාර්ග හා දුම්රිය මාර්ග තාවකාලික අවහිර වීම, රථවාහන තදබදය පිළිබඳ අවදානම)	15
10.4 පහල ගංඟා ප්‍රදේශයේ පහසුකම් භාවිත කරන්නන්ට සිදුවන බලපෑම	15
10.5 නාය ස්ථානයට යාබදව හෝ ආසන්නයේ ඇති ඉහල අවදානමක් සහිත හෝ මධ්‍යය පරිමාණ අවදානමක් ජීවත් වන ගෘහ ඒකක (ඉහළ බෑවුම, පහළ බෑවුම, පහළ ගංගා ප්‍රදේශ).....	16
10.6 ප්‍රතිස්ථාපනය කල යුතු ප්‍රදේශය තුළ පිහිටා ඇති ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් සහ අනෙක් ස්ථාන	16
10.7 ස්ථානයට අසලින්ම පිහිටි ඇති ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් සහ අනෙක් ස්ථාන.....	16
10.8 වැඩ බිම තුළට පිටස්තර පුද්ගලයින් ඇතුළු වීමේ හෝ එම ප්‍රදේශය හරහා ගමන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය	16
10.9 සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ ගැටළු සඳහා වන ප්‍රමුක්තවය: කොන්තාත්කරුවන් සඳහා වන සම්මත ගිවිසුම් ගත අවශ්‍යතා ඉක්මවා සැලකිය යුතු විශේෂිත සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ කරුණු.....	16
10.10 ළමා ශ්‍රමය සහ බලහත්කාරී ලෙස ශ්‍රමය ලබා ගැනීම.....	16
11. ව්‍යාපාරික ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන අනුමැතීන් සහ විරෝධතා නොමැති බව	16
11.1 ව්‍යාපාරික ක්‍රියාත්මක කිරීම.....	16
11.2 තෝරාගත් නන්‍යයෑම් සිදුවූ ස්ථානයේ ව්‍යාපාරික ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වතු සමාගම් ඉඩම් හිමියන්ගෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීම.....	17
11.3 මධ්‍යමපරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අනුමැතිය ලබා ගැනීම	17
11.4 අනෙකුත් අනුමැතීන්.....	17
11.5 පෞද්ගලික ඉඩම් හිමිකරුවන්ගෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීම / නෛතික බැඳීම/ විරුද්ධත්වයක් නොමැති වීම.....	17
12 පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම (ESMP).....	18
12.1 නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම	18
12.2 ජනතාව ඉවත් කිරීම	18
12.3 හානි වූ ව්‍යුහයන් සහ යටිතල පහසුකම් ඉවත් කිරීම සඳහා වන ක්‍රියාපටිපාටිය	18
12.4 ව්‍යාපාරික ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් දේපල / භාවිතයන් අහිමි වීම සඳහා වන්දි ඉල්ලා සිටීම ...	19
12.5 පහත දැක්වෙන ක්ෂේත්‍ර සඳහා මහජනතාව දැනුවත් කිරීම සහ අධ්‍යාපනය ලබාදීම.....	19
12.6 සැලසුම් මත පදනම් වූ පරිසරික / සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයන් සලකා බැලීම.....	19

12.7 ඉදිකිරීම් අදියර තුළ සිදුවන බලපෑම් අවම කිරීම	21
12.7.1 ඉදිකිරීම් අදියර තුළ කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අවශ්‍යතාවයන්, පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණය ප්‍රමිතීන් වලට අනුකූල වීම.....	21
12.7.2 නාය ස්ථානයට විශේෂිත හානිය අවම කිරීම	22
.13 ව්‍යායාපාති ස්ථානය අධීක්ෂණය කිරීම	24
14. දුක්ගැනවිලි විමර්ශනය කිරීමේ යාන්ත්‍රණය	25
15. තොරතුරු අනාවරණය කිරීම	25

ඇමුණුම් ලැයිස්තුව

ඇමුණුම I: ව්‍යායාපාති ප්‍රදේශයේ චෝන් ජායාරූපය	28
ඇමුණුම II: අපදා ස්ථානයේ ස්වභාවය සහ උපදේශන සේවාවන්.....	29
ඇමුණුම III : පාර්ශ්වකරුවන් සමග පැවැත්වූ සාකච්ඡා වලදී අනාවරණය වූ කරුණු: කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කය	30
ඇමුණුම V: අධ්‍යන කණ්ඩායම.....	32
ඇමුණුම VI: යොමු සටහන් ලැයිස්තුව	32

රූප සටහන් ලැයිස්තුව

රූපය 1: යෝජිත නායයාම් අවම කිරීමේ ස්ථානයේ ජායාරූපය සහ සේවා යටිතල පහසුකම් සහ අවට පරිසර ලක්ෂණ.....	8
රූප 2a: නාය යෑමෙහි ඉහළ බෑවුම ප්‍රදේශය.....	9
රූප 2b: නාය යෑම ප්‍රදේශයෙහි ඉහළ බෑවුම වෘක්ශලතාදිය.....	9
රූප 2c: අරණායක - හුලංකපොල්ල මර්ගයෙහි වම් පස.....	9
රූප 2d: නාය යෑමෙහි පහළ බෑවුමෙහි පිහිටි ඉහළ අවදානම් නිවාසයක් (ඒ.කේ.ගුණසේන මහතා)	9
රූපය 3: භූමි විතැන් වීම හේතුවෙන් අවධානමට ලක්වී ඇති බෑවුම් ප්‍රදේශයේ සහ ගොඩනැගිලි හි රූපමය නිරූපණය	10

වගු ලැයිස්තුව

වගුව 1: අධි අවදානම් පවුල්.....	11
වගුව 2: අනුමැතීන් ලබා ගැනීම සඳහා නියමිත කාල පරාසයන්.....	17
වගුව 3: සැලසුම් අදියරේදී පාරිසරික හා සමාජීය කරුණු සලක බැලීම	19
වගුව 4: කොන්ත්‍රාත්කරුගේ අවශ්‍යතාවයන් පාරිසරික හා සමාජීය / සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණය රාමුවට අනුකූල වීම	21
වගුව 5: පාරිසරික හා සමාජීය / සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණය රාමුවට අනුව නාය ස්ථානයට විශේෂිතවූ හානි අවම කිරීමේ පියවර.....	22
වගුව 6: පාරිසරික හා සමාජ අධීක්ෂණ සැලැස්ම; ඉදිකිරීම් කාලසීමාව තුළදී.....	24
වගුව 7: තොරතුරු අනාවරණය කිරීමේ යෝජිත සැලැස්ම	25
වගුව 8: තොරතුරු රැස් කර ගැනීම සඳහා සම්බන්ධ කරගත් ආයතන සහ නිලධාරීන්.....	26

කෙටි යෙදුම්

AIIB	ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව Asian Infrastructure Investment Bank
CEA	මධ්‍යයම පරිසර අධිකාරිය Central Environmental Authority
DFC	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව Department of Forest Conservation
DS	ප්‍රාදේශීය ලේකම් Divisional Secretary
DWLC	වන ජීවී දෙපාර්තමේන්තුව Department of Wild Life Conservation
EH & S	පරිසර හා සමාජ ආරක්ෂණ Environmental Health & Social
E & SU of PMU	පාරිසරික සමාජ ආරක්ෂණ හා ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ අංශය Environmental & Social Unit of Project Management Unit
E & S & H & S unit of PMU	ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයේ පාරිසරික හා සමාජ සහ සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂක ඒකකය Environmental & Social & Health & Safety Unit of Project Management Unit
ESMF	පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ රාමුව Environmental and Social Management Framework
ESMP	පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම Environmental Social Management Plan
SSE & SMP	නිශ්චිත පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම Site Specific Environmental and Social Management Plan
GN	ග්‍රාම නිලධාරී Grama Niladhari
GOSL	ශ්‍රී ලංකා රජය Government of Sri Lanka
GSMB	භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය Geological & Mines Bureau
NBRO	ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය National Building Research Organization
RDA	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය Road Development Authority

1. හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකා රජය ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව (AIB) හා සම්බන්ධ වෙමින් එම බැංකුවේ මූල්‍ය ආධාර මත ශ්‍රී ලංකාවේ පළාත් 6ක දිස්ත්‍රික්ක 11ක නාය යෑම් සිදුවන ස්ථාන පිළිසකර කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය පරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණමය වශයෙන් AIB බැංකුවේ හා ලංකා රජයේ නීතිරීතිවලට අනුකූලව සිදුවිය යුතුය. ව්‍යාපෘතියේ ස්වභාවය සහ එහි ක්‍රියාවලිය සැලකිල්ලට ගනිමින් AIB බැංකුව අපේක්ෂා කරන පරිදි ඔවුන්ගේ පාරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණ ප්‍රතිපත්ති වලට අනුකූල වන පරිදි පාරිසරික සහ සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුවක් (ESMF) සකසා ඇත.

පාරිසරික සහ සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුවහි (ESMF) අරමුණු වන්නේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී AIB බැංකුවේ ආරක්ෂණ ක්‍රමවේද සහ ජාතික පාරිසරික හා සමාජ ප්‍රඥප්තිය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශයන් සැපයීමයි. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය වශයෙන්; ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය (ජා.ගො.ප.ස.) සමස්ත ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් සකස් කරනු ලබන පාරිසරික හා සමාජීය කළමනාකරණ රාමුව, ව්‍යාපෘතියට අදාළ පාර්ශවයන් ඒ ආකාරයෙන්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සහතික කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

පාරිසරික , සමාජ , සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ තත්වයන් ව්‍යාපෘති ස්ථානයෙන් ස්ථානයට වෙනස් වන එබැවින් එවැනි වෙනස් වන නිශ්චිත තත්වයන් පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ. එමනිසා පාරිසරික සහ සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුවට අනුව පාරිසරික සහ සමාජයීය ඇගයීම් සඳහා එක් එක් නායයාම් ස්ථානයට විශේෂිත වූ පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ වාර්තා (SSE & SMP) සකසා ඇත. එම ස්ථානයේ විශේෂිත පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණය පිළිබඳ සැලසුම් මගින් විශේෂිත පිළිසකර ක්‍රමවේදයන්, සෞඛ්‍ය, සමාජ සහ ආරක්ෂණ කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් සලකා බැලිය යුතු අංශයන් පිළිබඳ ඉදිකිරීම් සහ මෙහෙයුම් කාලය තුළ අවශ්‍ය මග පෙන්වීම් ලබාදෙනු ඇත.

කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ අරණායක - හුලංකපොල්ල මාර්ගයේ වම් පස නායයාම් අවම කිරීම සඳහා යෝජිත ආපදා ස්ථානයකි. එම ස්ථානය සඳහා විශේෂිත පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්මක් සකස් කර ඇත. ගැඹුරු පාරිසරික හා සමාජ අධ්‍යයනයකින් පසුව මෙම සැලැස්ම සකස් කර ඇත.

- 1. ව්‍යාපෘතියට අදාළ කලාපයේ සංවේදී පාරිසරික හා සමාජීය අංග හඳුනා ගැනීම.
- 2. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් සැලකිය යුතු පාරිසරික හා සමාජීය බලපෑම් හඳුනා ගැනීම.
- 3. හානිය අවම කරන පියවර යෝජනා කිරීම.
- 4. මෙම ව්‍යාපෘතියට අදාළ වන පාරිසරික සහ සමාජ නිරීක්ෂණ අවශ්‍යතා තීරණය කිරීම.
- 5. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වන අතරතුර අදාළ පාරිසරික නියාමයන් හා ක්‍රියාපටිපාටීන් අධ්‍යයනය කිරීම.

2. නායයෑම් සිදුවූ ස්ථානයේ තොරතුරු සහ පිහිටීම පිළිබඳ විස්තරය

ස්ථාන අංක 11, ගොනු අංකය-4, කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කය, අරණායක - හුලංකපොල්ල මාර්ගයේ වම් පස

ස්ථානීය තොරතුරු

- i. සබරගමු පළාතේ කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ අරණායක ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ 58F නාරංගල ග්‍රාම නිලධාරී වසම් යටතේ පරිපාලනමය කටයුතු සිදු කෙරේ. අරණායක - හුලංකපොල්ල මාර්ගයේ වම් පස කිලෝමීටර් 06 ක පමණ දුරක් මෙම බිම් කොටස පිහිටා ඇත.
- ii. මෙම ස්ථානයට ආසන්නතම නගරය වන්නේ අරණායක නගරයි, එය 6 km ක් පමණ දුරින් පිහිටා ඇත.
- iii. ස්ථානීයයේ GPS අගය 7.132349 N, 80.441256 E. (යොමුව: රූපය 1. ස්ථානයේ ගූගල් ඡායාරූපය.)
- iv. ඉඩම් හිමිකාරීත්වය - රඹුක්කන ප්‍රාදේශීය ඉංජිනේරු කාර්යාලය යටතේ මාර්ගය පවතින අතර වෙනත් ඉඩම් වල හිමිකාරීත්වය පෞද්ගලික අයිතිකරුවන් විසින් දරනු ලබයි.

රූපය 1: යෝජිත නායයාම් අවම කිරීමේ ස්ථානයේ ඡායාරූපය සහ සේවා යටිතල පහසුකම් සහ අවට පරිසර ලක්ෂණ. යොමුව: වැඩිදුර අධ්‍යයනය සඳහා චෝන් රූපය ඇමුණුම 1 ට ඇතුළත් කර ඇත.

3. නායයුම් ව්‍යයසනය පිළිබඳ විස්තරාත්මක තොරතුරු

2017 මැයි මස වන විට නාරංගල ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ පිහිටි අරණායක - හුලංකපොල මාර්ගයේ වම් පස හි බෑවුම කඩා වැටීම සිදුවිය. බෑවුම කඩා වැටීමෙන් පසු මාර්ගය, මගී ජනතාව, නිවාස සහ නිවැසියන් අවදානමට ලක් කරමින් ඉහල බෑවුමේ නිවාසයන්ට ආතති ඉරිතැලීම් කිහිපයක් ඇති වී තිබේ. බෑවුම කඩා වැටීම ට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ නුසුදුසු ඉඩම් කළමනාකරණය, මාර්ගයේ බෑවුම මත ඉංජිනේරුමය නොවන සිරස් කැපීම් සහ ඉහළ බෑවුමේ ජනාවාසයන් ය. දුර්වල ජලාපවාහයන් යටතේ නොකඩවා ජලය ගලා යාම හේතුවෙන් මෙම ස්ථානයේ බෑවුම් අස්ථාවර වීම ආරම්භ විය. මෙය විශාල කැපුම් බෑවුමක් අසාර්ථක වීමට තුඩු දෙමින් බෑවුම පාදම ප්‍රදේශය දක්වා නොකඩවා වලනය වීමට අවශ්‍ය සුදුසු තත්ත්වයන් නිර්මාණය කර ඇත. නායයුමෙන් හානියට පත් මුළු ප්‍රදේශය වර්ග මීටර් 15000 ක් පමණ වේ.

සිදුවූ හානියේ ස්වභාවය

බෑවුම් අස්ථාවරත්වය, නිවාස කිහිපයක වර්ධනය වන ආතති පැළුම් සහ ඉරිතැලීම් හේතුවෙන් නිවාස 31 ක් ඉහල අවදානම් ලෙස සැලකේ. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් වහාම ඉවත් වන ලෙස උපදෙස් ලබා දී ඇත. මෙම හේතුවෙන් නිවෙස්වල සියලු පවුල් ඉවත් වී ඇති අතර එම නිසා කිසිදු ජීවිත හානියක් සිදුවී නැත. වැඩිදුර අධ්‍යයනය සඳහා. රූපය 2: ව්‍යායාපාති ප්‍රදේශයෙහි ඡායාරූප.

රූප 2a: නාය යෑමෙහි ඉහළ බෑවුම ප්‍රදේශය

රූප 2b: නාය යෑමේ ප්‍රදේශයෙහි ඉහළ බෑවුම වෘක්ශලතාදිය

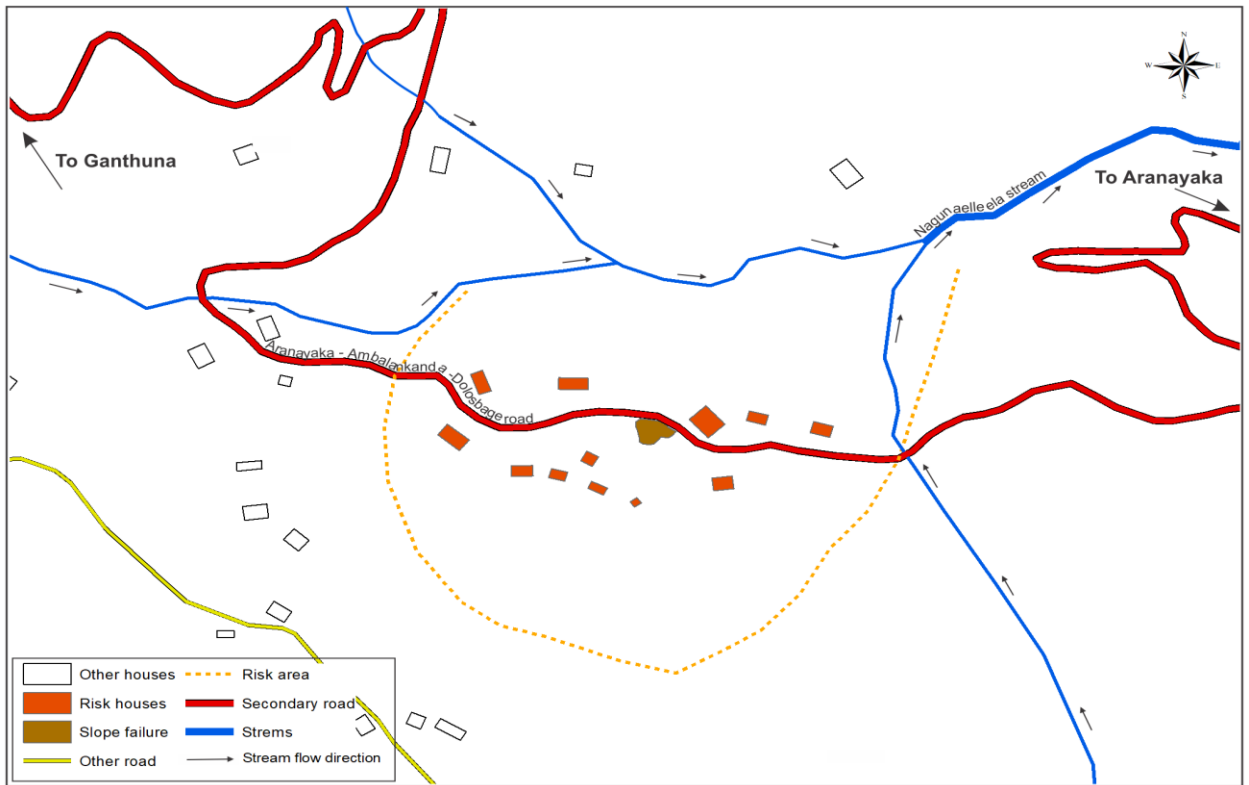

රූප 2c: අරණායක - නුලංකපොල්ල මර්ගයෙහි වම් පස

රූප 2d: නාය යෑමෙහි පහළ බෑවුමෙහි පිහිටි ඉහල අවදානම් නිවාසයක් (පී.කේ.ගුණසේන මහතා)

රූපය 2: ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රදේශයෙහි ඡයාරූප

රූපය 3: භූමි විතැන් වීම හේතුවෙන් අවධානමට ලක්වී ඇති බෑවුම් ප්‍රදේශයේ සහ ගොඩනැගිලි හි රූපමය නිරූපණය

4. පවතින අවදානම අවම කිරීම සඳහා මේ වන විට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග

පළාත් ඉංජිනේරු කාර්යාලයට අනුව ප්‍රතික්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස බෑවුම් ප්‍රදේශයට කොන්ක්‍රීට් රැඳවුම් බිත්තියක් ඉදිකර තිබේ. කෙසේ වෙතත් එය සාර්ථක නොවූ අතර එයට හානි සිදු විය. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් 2016 ජූනි මස 06 වන දින මෙම ස්ථානය පරීක්ෂා කර ඉහළ අවදානම් සහිත පවුල් සඳහා වහාම ඉවත් වන ලෙස උපදෙස් ලබා දී ඇති අතර අනෙකුත් මධ්‍ය අවදානම් පවුල් සඳහා නායයෑම් පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් පිළිබඳව විමසිල්ලෙන් සිටින ලෙස උපදෙස් ලබා දී ඇත. වාර්තාවට අනුව නව ගොඩනැගිලි ඉදිකරන්නේ නම්, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ නිසි මගපෙන්වීම යටතේ ඉදිකල යුතු බව කියවේ. නායයෑම් පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ සහ පුහුණු වැඩසටහන් ප්‍රජාව වෙත අවශ්‍ය බව වාර්තාව තවදුරටත් පෙන්වා දෙයි. ඉහළ අවදානම් ලෙස හඳුනාගත් පවුල්වල නම් 1 වගුවේ දක්වා ඇත.

ඉවත් කිරීම්:

ඉහළ අවදානම් ලෙස හඳුනා ගෙන ඉවත් වීමට උපදෙස් ලබා දී ඇති පවුල් 31 න් පවුල් 29 ක් ඉවත් වී අතර අනෙකුත් ඉහළ අවදානම් සහිත පවුල් (ජී.කේ.ගුණසේන මහතා සහ කේ.රත්නලක මහතා) ඉවත් වී නොමැත. ඔවුන්ට අනුව එම ස්ථානයෙන් ඉවත් කිරීම හේතුවෙන් ඔවුන්ගේ වර්තමාන ජීවනෝපාය ක්‍රියාකාරකම් සම්පූර්ණයෙන්ම අහෝසි වනු ඇති අතර එම නිසා ඔවුන්ගේ අනාගතය ගැන අවිනිශ්චිතතාවයක් මතු වී ඇත.

5. නාය ප්‍රදේශය හ සහ නාය අවට ප්‍රදේශය පිළිබඳ විස්තර සහ වර්තමාන අවදානම් මට්ටම

විපතට ලක් වූ බෑවුම නාරංගල ග්‍රාමයේ පිහිටි අරණායක-හුලංකපොල පාරේ අධික බෑවුමකින් යුක්ත වූ කඳුකර භූමි ප්‍රදේශයක පිහිටා ඇත. රඹුක්කන ප්‍රාදේශීය ඉංජිනේරු කාර්යාලය යටතේ මාර්ගය පවතින අතර වෙනත් ඉඩම් වල හිමිකාරිත්වය පෞද්ගලික අයිතිකරුවන් විසින් දරනු ලබයි. මෙම ආපදාව හේතුවෙන් 1 වන වගුවෙහි සඳහන් පුද්ගලයින්ට අයත් නිවාස අධි අවදානම් තත්ත්වයක පවතී. (සංශෝධන වාර්තාව අංක NBRO / LRRMD / KG / BLP / LI16 / 26); ඔවුන්ගෙන් 29 දෙනෙකු නිවාස අතහැර දමා ඇත. අසාර්ථක බෑවුම, නිවාසවල සිරස් කපා හැරීම් හා ආතති පැළුම් මගින් අඛණ්ඩව මාර්ග යටිතල පහසුකම් වලට වන බලපෑම , මගීන්, පදිකයින් සහ ඉවත් නොවූ අවදානම් පවුල්, මත අවදානමක් පවතී.

වගුව 1: අධි අවදානම් පවුල්

අංකය	නම	අංකය	නම	අංකය	නම
01	ඒ.ඩබ්ලිව්.විජේරත්න	12	ජේ. ඕගස්තියන්	23	ටී. ඩී. ගුණරත්න
02	පී.ජී. විජයන්ත	13	ආර්. සඳනාම	24	සරත් සමරකෝන්
03	ජෝන් මිල්ටන්	14	ඩබ්.පී. සිරිල් වික්රමසිංහ	25	එස්.පී විජේරත්න
04	එච්.පී. ජරේමරත්න	15	ඩබ්. එස්. කරුණාතිලක	26	සෝමසිරි
05	සිරිල් ඇන්තනි	16	සුනිල් ජරේමතිලක	27	ඒ. නිමල් රාජසිංහ
06	මානිවල් රාජපක්ෂ	17	ඩී. ධර්මසේන	28	චන්දන සුමිත් කුමාර
07	ටී ජී රොබින්	18	ජී.කේ. ගාමිණී ජරියරත්න	29	ජී.කේ. ගුණසේන
08	ඒ. වෙදනායගම	19	ඉන්දික මහේෂ් කුමාර	30	ඒ. සඩ්ධිරිසි සිංගෝ
09	වී. මොසාස්	20	අරුණ කුමාර සමරසිංහ	31	අජිත් වික්රමරත්න
10	රොනික්කම්මා	21	යූ. සලාමත් කුලරත්න		
11	තැනික්ලාස්	22	කේ.රත්නිලක		

6. ව්‍යායාපාති ක්‍රියාකාරකම් මගින් බලපෑමට ලක්වන අවට පරිසරයේ සංවේදී ඒකකයන් පිළිබඳව කෙටි හැඳන්වීමක්

බැවුම් අස්ථාවර වීම සිදුවූ හුම් ප්‍රදේශය පැතිරුණු වෘක්ෂලතා සහිත නිවාස (බොහෝ නිවාස දැනට අත්හැර දමා ඇත) පිහිටි බැවුමකි. ස්වභාවික පරිසරයට බාධා කරමින් ගෙවතු වල කුඩා තේ වතු සහ කුළු බඩු (කරදමුංගු, කරාබු) ශාක වගා කර මෙම ප්‍රදේශයට ආදේශ කරනු ලැබ ඇත. සමහර බැවුම් වල පිහිටි කුළු බඩු ශාක වලින් යුක්ත වූ ගෙවතු වගාවන් වනාන්තර මෙන් වූ වෘක්ෂලතාවන්ට සමාන වේ. මෙම ප්‍රදේශය පිරිසිදු බොර නොවූ ජලය රැගෙන යන දිය උල්පත් සහ කුඩා ජල කුටි සහිත ඉහල දිය සිරාවෙන් ගෙන් යුක්ත වූ කලාපයකි. නාගුන ඇල්ල ඇළ යනුවෙන් හැඳින්වෙන ඇළ මාර්ගය අඩි 100 ක් පමණ පහල බැවුම් ප්‍රදේශයකට ඇද හැලේ.

ව්‍යායාපාති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී අවදානමට ලක්විය හැකි අංග සහ සේවාවන් වනුයේ:

- i. මාර්ග තදබදය හා මාර්ගයේ ගමන් කරන මගීන් සහ පදිකයින්
- ii. තවමත් ඉවත් කර නොමැති නිවාසවල නිවැසියන්
- iii. ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයේ ඉඩම් හිමියන්
- iv. ව්‍යායාපාති බලපෑම් ප්‍රදේශයේ වර්ථමාන ආර්ථික කටයුතු
- v. බැවුමේ හානියට පත් ප්‍රදේශය හරහා ගමන් කරන ප්‍රජාව වෙත පානීය ජලය සැපයෙන ජල සැපයුම් මාර්ග
- vi. ජලයේ ගුණාත්මකභාවය හා ඇළ මාර්ගයෙහි පාරිසරික විද්‍යාව

7. යෝජිත පිළිසකර කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගයන්

යෝජිත අවදානම අවම කරන කටයුතු බොහෝ දුරට අවධානය යොමු කරනු ලබන්නේ ජලාපවහන මාර්ග වැඩිදියුණු කිරීම සහ බාදනය පාලනය කිරීමේ පියවරයන් වෙතය. නිසි කාණු කළමනාකරණයක් අඛණ්ඩව සිදු කිරීම සඳහා ස්ථිර ව්‍යුහයන් ඇතුළත් කර මතුපිට කාණු පද්ධති මගින් අසල බෝක්කුව වෙත මෙහෙයවයි. අවදානම අවම කිරීමේ කටයුතු සඳහා රැඳවුම් බිත්ති, මතුපිට කාණු හා තිරස් කාණු ඉදි කිරීම ද ඇතුළත් වේ.

8. ව්‍යායාපාති ප්‍රදේශය හා සම්බන්ධ සමාජ, පාරිසරික බලපෑම් හා අවදානම් හඳුනා ගැනීම

8.1 හිතකර බලපෑම්

මෙම මාර්ගය අරණායක, දොතලුමය, ගංකුන සහ නාවලපිටිය යන ගම්මාන සහ තේ වගාවන් අතර සම්බන්ධතාවයන් ගොඩ නගයි. මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මාන බොහොමයක පිරිස සිංහල බෞද්ධයන් වන අතර ඔවුන් රජ කාලයේ සිට බෞද්ධ සංස්කෘතිය හා දේශීය පරිසරය සමඟ සම්පව ඔවුන්ගේ ජීවන රටාව පවත්වාගෙන යනු ලබයි. ගෙවතු වල වගා කරන කුඩා තේ වතු සහ කුළු බඩු බෝග මෙම ගම්වල ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වේ. මෙම භූමි ප්‍රදේශය කඳු පන්තියකින් වට වී ඇති අතර ගම්මාන අතර එදිනෙදා කටයුතු සඳහා සම්බන්ධතාවයන් ගොඩනඟා ගැනීමට මෙන්ම අරණායක නගරය හා සම්බන්ධ වීමට හැක්කේ මෙම මාර්ග පද්ධතිය හරහාය. මාර්ගයක් ලෙස මහනුවර සහ කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කවල වැදගත් ස්ථාන කීපයක් සම්බන්ධ කරනු ලබයි. මහනුවර සහ කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්ක මායිමේ සිට කිලෝමීටර 11 ක් පමණ දුරින් මෙම භූමිය පිහිටා ඇති නමුත් කෑගල්ල ප්‍රදේශයේ ජනතාව පරිපාලනය හා වෙනත් සමාජ කටයුතු සඳහා මෙම මාර්ගය ඔස්සේ කෑගල්ල නගරයට යා යුතුය. මීට අමතරව කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ඓතිහාසික දේවාල, ප්‍රාග් ඓතිහාසික ස්ථාන සහ සුන්දර දිය ඇලි වැනි සංචාරක ආකර්ෂණීය ස්ථාන රාශියක් ඇත. මෙම මාර්ගය බොහෝ සංචාරකයින් විසින් නැරඹීමට යන සිංහල රාජකීයයෙකු දිවි නසාගැනීමේ පුරාවෘත්තය හා සම්බන්ධ අසුපිනි ඇල්ලට ඇති එක් ප්‍රවේශ මාර්ගයකි.

අවදානම අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග මගින් දැනට අස්ථාවර ඉඩම් සහ මාර්ග කොටස ස්ථාවර කිරීම මගින් මාර්ගයේ ගමන් ගන්නා මගීන්ගේ සහ පදිකයින්ගේ, නිවාසයන්හි, ව්‍යුහයන් සහ නිවාසීයන්ගේ ආරක්ෂාව සහතික කරනු ඇත. කුළු බඩු බෝග ආර්ථිකය, තේ පදනම් කරගත් ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්, දේශීය හා විදේශීය සංචාරක ව්‍යාපාරය මෙන්ම අරණායක, ගංකුන සහ දොතලුමය යන ප්‍රදේශවල ජනතාවගේ අනෙකුත් ජීවන මාර්ග ක්‍රියාකාරකම් වලට මෙම අවම කිරීමේ කටයුතු මගින් ප්‍රතිලාභ සැලසෙනු ඇත.

8.2 අභිතකර බලපෑම්

අවදානම අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් සාමාන්‍යයෙන් බැවුමේ අස්ථාවර වීමෙන් දැනටමත් බාධා ඇති ප්‍රදේශයට සීමා වී ඇත. එබැවින්, සෘණාත්මක බලපෑම් බෙහෙවින් ස්ථානීකරණය වී ඇති අතර එය ඉදිකිරීම් කාලයට පමණක් බොහෝ විට සීමා වී පවතී.

8.2.1 ඉඩම් සහ ඉදිරි සංවර්ධන කටයුතු වලට ඇති ප්‍රවේශ මාර්ග අවහිර වීම

බොහෝමයක් අවදානම් අවම කිරීමේ කටයුතු මාර්ග වෙන් කර ඇති ස්ථානයන්හි සහ පෞද්ගලික ඉඩම්වල සිදු කරනු ඇත. තවද ව්‍යායාපනීය යටතේ ඉඩම් අත්පත් කර නොගනී. එම නිසා ව්‍යායාපනීය මගින් ඉඩම් හිමිකාරීත්වය පාඩු නොලබන බව ප්‍රකාශ කිරීම සාධාරණ විය හැකිය. කෙසේ වෙතත්, සමහර ඉඩම් කොටස් වල ව්‍යුහාත්මක අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. එවැනි තත්ත්වයන් යටතේ ඉඩම් හිමියාට පූර්ණ සංවර්ධන අවස්ථා අහිමිවිය හැකි වුවද, විනාශකාරී නොවන ඉඩම් පරිහරණය සඳහා මෙන්ම ඉඩම් පරිහරණයෙන් ලබා ගත් නිෂ්පාදන ඉවත් කර ගැනීමට ඉඩ ලබා දිය හැකිය. ඔවුන්ට ඉඩම් වලට ප්‍රවේශ විය හැකි නමුත් අනාගත සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් සීමා කෙරෙනු ඇත.

8.2.2 ශාක හා සතුන්ට සිදුවිය හැකි පාරසරික හා ජීව විද්‍යාත්මක බලපෑම්

භෞමික පරිසර පද්ධති මත ඇති බලපෑම් ස්ථානීය වේ. ව්‍යායාපනීය මගින් සත්ව හා වෘක්ෂලතා මත බලපෑම්, සංවේදී පරිසර පද්ධති විනාශ වීම සහ විශාල වශයෙන් වාසස්ථාන බණ්ඩනය වීම අවම වේ. මෙම වැඩ බිමෙහි හමුවන බොහෝමයක් ශාක IUCN හි රතු දත්ත ලේඛනයෙන් හඳුනාගෙන ඇති හෝ ලංකාවට ආවේණික හෝ තර්ජනයට ලක් වී ඇති ශාක නොවේ. කෙසේ වෙතත්, මෙම වැඩ බිම මධ්‍යමපරිසර අධිකාරිය විසින් පරිසර සංවේදී ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති ප්‍රදේශයක පිහිටා ඇත.

ව්‍යායාපනීය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඉහළ දැව වටිනාකම් සහිත ශාක කපා හෝ උදුරා ගැනීම අවශ්‍ය වේ. එවන් අවස්ථාවලදී ප්‍රාදේශීය ලේකම් හරහා වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය. සමහර ස්ථානවලදී, වෘක්ෂලතාදියෙන් යුත් විශාල බිම් ප්‍රදේශයක් ඉවත් කිරීමට සිදුවනු ඇත. මේ නිසා සමහර අවස්ථා වලදී වාසස්ථාන බණ්ඩනය වීම සිදුවිය හැකිය. මේ නිසා ස්ථානීය වශයෙන් සැලකිය යුතු බලපෑමක් සිදුවිය හැක. වටිනා දැව විශේෂයන් පිළිබඳ දැනුවත් පාරිසරික හා ආරක්ෂක නිලධාරී විසින් නිසි අධීක්ෂණයක් නොකළහොත් වටිනා විශේෂයන් අවේතනිකව හෝ වේතනාවකින් යුක්තව පද්ධතියෙන් ඉවත් කළ හැකිය.

8.2.3 ප්‍රදේශයේ ජල මාර්ග රටාවන්ට සිදුවිය හැකි බලපෑම්

ඉදිකිරීම් කාලසීමාව තුළදී ජලාපවහනය හැරවීම හේතුවෙන් පවත්නා මතුපිට හා උප පෘෂ්ඨ මත ජලාපවහන රටාව කඩා වැටීම අපේක්ෂා කල හැක. ප්‍රාදේශීය ජල උල්පත් ස්ථිර හෝ තාවකාලිකව සිදි යාම සිදු විය හැක.

8.2.4 පාංශු බාදනයේ බලපෑම සහ ගංගා පතුල වෙනස්වීම

මෙම ව්‍යාපාරයේ අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රියාකරකම් බොහෝ දුරට ජලාපවහන වැඩිදියුණු කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරනු ඇත. එබැවින්, වැසි සමයේදී ගලා බසින විශාල ජල ධාරාව බෝක්කුවක් හෝ අගලක් ඔස්සේ අප්‍රමාදව ස්වභාවික ධාරාවකට ඇතුළු කර වීම අපේක්ෂා කෙරේ. මෙමගින් ඇළ දොල වල ජලය මුදා හැරීම ඉහල ගොස් ගංගා ඉවුරු බාදනයට ලක් වීම, ඇළවේලි පත්ල සෝදා යාම සහ ගංගා ජලය ඉහල යාම ඇතිවේ. පාරිසරික ගලායාම හා ජලජ පරිසර පද්ධති මත ඇතිවන බලපෑම ස්ථානීය වශයෙන් වැදගත් වේ.

8.2.5 ඉදිකිරීම් කටයුතු නිසා සිදුවන ජල දූෂණය මගින් ඇතිවිය හැකි බලපෑම

බැවුම්වල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම්, කැනීම් සහ විදීම් ක්‍රියාවලි අතරතුරදී ඉවතලන පස් සහ සුන්බුන් හේතුවෙන් පවතින ජල මාර්ගවලට රොන්මඩ සේදී යාම සහ ජල මාර්ග වල පහල ප්‍රදේශයේ රොන්මඩ තැන්පත් වීම අපේක්ෂා කළ හැකිය. යන්ත්‍රෝපකරණ වලින් තෙල් හා වෙනත් හානිකර ද්‍රව්‍ය/ දූෂක නාශක බැහැර කිරීම, තාවකාලික ගබඩා ටැංකි වලින් වන කාන්දුවීම් , සෂ අපද්‍රව්‍ය සහ අපජලය බැහැරකිරීම / දහනය කිරීම මගින් ඇළ දොල වල ජලයේ ගුණාත්මකභාවයට අහිතකර බලපෑම් ඇතිවිය හැකිය. ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය වන සිමෙන්ති/ පාංශු ශක්තිමත් කිරීම සඳහා භාවිතා කරන වෙනත් දියර බදාම මතුපිට ජලය හා මිශ්‍ර වීම තාවකාලිකව ජලයේ ගුණාත්මකභාවයට හානි වන අතරම, පහළ ජලධාරා වලට අනවශ්‍ය ද්‍රව්‍යන් එකතු වේ. අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රියාවලියන් සිදුවන වැඩබිමට ආසන්නයෙන් ඇළ මාර්ගයක් පිහිටා ඇති බැවින් බලපෑම සුවිශේෂී වේ.

8.2.6 ඉදිකිරීම් කාලසීමාවේදී අක්‍රමවත් (එළිමහන් ස්ථානවල) වැසිකිලි භාවිතය නිසා ජලය මගින් සිදුවිය හැකි ලෙඩරෝග බෝවීම

කොන්ත්‍රාත්කරුගේ ශ්‍රම බලකාය විසින් විවෘත ස්ථානවල මලපහ කිරීම හේතුවෙන් ඉදිකිරීම් කටයුතු අතරතුරදී බැවුමේ පහල ජලමාර්ග වලට අශුචි මිශ්‍ර විය හැකිය.

8.2.7 පහල ගංගා ප්‍රදේශයේ ජලය පරිහණය කරන්නන් හට ඇතිවියහැකි බලපෑම

දැනටමත් බාධාකාරී බැවුම්වල පිහිටි අධික ජලය කාන්දු වන කලාපයක ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ. එබැවින් ඉදිකිරීමේ මුල් අදියරේදී බැවුම බාදනයට ලක්විය හැක. මෙය හේතුවෙන් පිරිසිදු ජලය සහිත පහල ප්‍රදේශයේ පිහිටි දිය පොකුණු හා ගංගාවල රොන්මඩ ප්‍රමාණය ඉහළ නැංවීම විය හැක. අනෙකුත් දූෂක ද්‍රව්‍ය අධික ජෛව රසායනික ඔක්සිජන් ඉල්ලුම (BOD), රසායනික ඔක්සිජන් ඉල්ලුම (COD), අවලම්භිත සන ද්‍රව්‍යය, තෙල් සහ ග්‍රීස් ආදිය මගින් ඇළ මාර්ගයන්හි දූෂිත ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය වැඩි කරනු ඇත. මෙම බැහැර කිරීම් මගින් බිමට, නැමට සහ ජලජීවී වගාවන් සඳහා නිර්ණය කරන ලද ජලයෙහි ප්‍රමිතියේ සම්මතයන් ඉක්මවා යනු ඇති අතර ජල තත්ත්වයේ අවම ප්‍රමිතීන් පවා උල්ලංඝනය කරයි. එබැවින් ඉදිකිරීම් අවධියේදී පරිසරයට අපවිත්‍ර ජලය හා අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමෙන් ජල ප්‍රමිතියට වන බලපෑම එම නිසා සුවිශේෂී වේ.

8.2.8 සන අපද්‍රව්‍යය බැහැර කිරීමේදී ඇතිවන ගැටළු

ඉදිකිරීම් කාලය තුළ නිසි පරිදි සන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ යන්ත්‍රණයක් නොමැති නම් සන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම තුළින් ජලය සහ පස දූෂනය වී විවිධ පාරිසරික බලපෑම් ඇති විය හැකිය. ඉදිකිරීම් කාලය තුළ නිසි සන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ යන්ත්‍රණයක් භාවිතා නොකළ හොත් මෙම බලපෑම සුවිශේෂී වනු ඇත.

8.2.9 වායු දූෂණය හේතුවෙන් සිදුවන බලපෑම

වායු දූෂණයට දායක වන ඉදිකිරීම් ක්‍රියාකාරකම් වනුයේ; ඉඩම් එලි කිරීම, ඩීසල් එන්ජින් ක්‍රියා කරවීම, කැනීම්, ගිනි තැබීම සහ ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය සහිත අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම, ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය සහ විෂ සහිත ද්‍රව්‍ය සමඟ (පිපිරුම් රසායන ද්‍රව්‍ය) වැඩ කිරීම. ඉදිකිරීම් අතරතුරදී, කොන්ක්‍රීට්, සිමෙන්ති, ලී, ගල්, සහ සිලිකා වලින් ඉහළ මට්ටමේ දූවිලි ඇති කරයි. මාර්ගය දෙපස නිවාස අඩු ප්‍රමාණයක් පිහිටා ඇති බැවින් වායු

නිවැසියන් සෘජුව නිරාවරණය වීමේ අවදානම අඩුය. කෙසේ වෙතත්, වායු දූෂණය මාර්ගයේ පදිකයින් සහ මගීන් කෙරෙහි බලපෑම් ඇති විය හැකිය.

8.2.10 ඉදිකිරීම් වලදී ඇතිවන ශබ්දය දූෂණය, කම්පන, පිපිරීම් වැනි බලපෑම්, හේතුවෙන් ගොඩනැගිලි වලට හා යටිතල පහසුකම් වලට ඇති විය හැකි හානි

ඉදිකිරීම් උපකරණ වලින් ශබ්ද සහ කම්පන අපේක්ෂා කළ හැකිය. වැඩ බිමට ආසන්නයේ මීටර් 100 ක් පමණ දුරින් නිවැසියන් සහිත නිවෙස් කිහිපයක් ඇති බැවින් ශබ්දය හේතුවෙන් බලපෑම ඇතිවනු ඇත. එබැවින් මෙම ව්‍යාපෘතියේ අසල්වැසි ප්‍රජාවට බලපානු ඇත. ඉහත සඳහන් ඉදිකිරීම් කටයුතු වලට අමතරව යන්ත්‍රෝපකරණ චලනය කිරීම, පැටවීම සහ බැට වැනි දැඩි සෝෂාකාරී ක්‍රියාකාරීත්වයන් තුළදී මාර්ගයේ ගමන් කරන මගීන් ඉහල ශබ්දයන්ට නිරාවරණය වනු ඇත.

8.2.11 වැඩබිමේ සේවකයන් හා අවට ප්‍රදේශවාසීන් අතර ඇතිවියහැකි නොසන්සුන් තත්වයන්

සමහර පුද්ගලයින් ඉදිකිරීම් බිමට ආසන්නයේ ජීවත් වීම හේතුවෙන් ඉදිකිරීම් බිමෙහි සේවකයන් හා ගම්වැසියන් අතර ගැටුම් ඇතිවිය හැකිය.

8.2.12 සේවක නේවාසික කඳවුරු සහ අනෙකුත් ස්ථානීය අවශ්‍යතාවයන්

සේවක නේවාසික කඳවුරු තුළ ඇති සෑම අපද්‍රව්‍ය හා කසල ඉවත් කිරීම නිවැරදිව සකස් නොකිරීමෙන් අවට ප්‍රජාව වෙත එය පිඩාවක් වනු ඇත. අසල්වැසියන්ට බාධාවක් වීමට පෙර ව්‍යාපෘතියෙන් පසු සේවක නේවාසික කඳවුරු නිසි පරිදි වසා දැමීම අවශ්‍ය වේ.

8.2.13 ඉදිකිරීම් අතර තුර ප්‍රදේශවාසීන් වැඩ බිමට ඇතුළු වීම හේතුවෙන් ඔවුන්ට මුහුණ දීමට සිදුවිය හැකි අවදානම් තත්වයන්

විදිම්, බෝර දැමීම සහ කැණීම් යන්ත්‍ර වැනි අධික අවදානමක් සහිත ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වන යන්ත්‍රෝපකරණ මෙම වැඩබිමෙහි තිබිය හැකිය. මෙම වටපිටාව තුළ පුහුණු ශ්‍රම බලකායක් පමණක් සුරක්ෂිතව කටයුතු කළ යුතුය. අනවසර පුද්ගලයින් මෙම වැඩබිමට පිවිසෙන්නේ නම්, බර යන්ත්‍රෝපකරණ මගින් සිදුවිය හැකි හදිසි අනතුරුවලට ලක්වීමේ අවදානමක් ඇත.

8.2.14 පුපුරන ද්‍රව්‍ය සහ වෙනත් අනතුරුදායක ද්‍රව්‍ය

පාෂාණ පිපිරීම අපේක්ෂා කරන අවස්ථාවන්හි පුපුරණ ද්‍රව්‍ය භාවිතා කළ හැකිය. අනාරක්ෂිත භාවිතය නිසා මෙය අවදානමකට ලක් විය හැක. මෙම මෙහෙයුම් අස්ථාවර බැවුම් මත සිදු කරන බැවින් පුපුරණ ද්‍රව්‍ය අනිසි ලෙස භාවිතා කිරීමේ සහ පාෂාණ කැබලි හේතුවෙන් සිදුවන අනතුරු සඳහා සුවිශේෂී අවදානමක් ඇත.

8.2.15 ඉදිකිරීම් කටයුතු අතරතුර සිදුවන මාර්ග තදබදය සහ පදිකයින්ගේ ආරක්ෂාව

මෙම වැඩබිම මාර්ගයට ඉතා ආසන්නව පිහිටා ඇති අතර මාර්ගය පටු එකක් වේ. එබැවින් මාර්ගයේ කොටසක් ඉදිකිරීම් යන්ත්‍රෝපකරණ ධාවනය කිරීම සඳහා යොදා ගත යුතු බැවින් ඉදිකිරීම් අතරතුර මෙම මාර්ගයේ රථවාහන තදබදයක් ඇති වනු ඇත. තව දුරටත්, කාර්යබහුල වේලාවන්හිදී මගීන් රැගෙන යන බස් රථ සහ කර්මාන්තශාලා සඳහා තේදළ රැගෙන යන සහ එන ලොරි රථද ඇත. ඉදිකිරීම් අදියර තුළදී මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු මෙන්ම ට්‍රැක් රථ හා බර පටවාගෙන යන වාහන ආදී චලනය වන යන්ත්‍රෝපකරණ මගින් මාර්ගයේ ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා බාධා කරනු ඇත. බොහෝ දුරට අවදානම අවම කිරීමේ කටයුතු අතරතුරදී බැවුම්වල ඇති කුඩා ඉඩ ප්‍රමාණයන්හි බර යන්ත්‍රෝපකරණ, ට්‍රැක් රථ හා බර පටවාගෙන යන වාහන ආදියෙන් මාර්ගයේ ගමන් ගන්නා පදිකයන්ට බාධා කිරීම් සිදුවිය හැකි අතර පදිකයන්ගේ සහ මාර්ගය භාවිතා කරන්නන්ගේ ජීවිත වලට දැඩි අවදානමක් ඇත. දැඩි වාහන තදබදයක් ඇති විය හැකිය.

8.2.16 ඉදිකිරීම් කටයුතු වලදී සේවකයන්ගේ ආරක්ෂාව

ඉදිකිරීමේ කටයුතු අතරතුරදී බර යන්ත්‍රෝපකරණ සීමිත වැඩ අවකාශයක් තුළ ඉහල බැවුම් වලදී භාවිතා වනු ඇත. වාහන වලින් සිදුවන අනතුරු හා ඉදිකිරීම් යන්ත්‍රෝපකරණ මගින් සිදුවන අනතුරු වල අවදානම ඉතා ඉහළ ය.

9. මහජන උපදේශයන් - පවත්වා ඇති හෝ පැවැත්වීමට නියමිත උපදේශන සේවාවන්

ක්ෂේත්‍ර වාරිකාවලදී අධි අවදානම් සහිත නිවාසවල පදිංචිව සිටි පහත සඳහන් අයගේ අදහස් ලබා ගත්හ; (ඒ. කේ. ගුණසේන මහතා). ඔවුන්ගේ මතය අනුව මිලියන 1.6 ක වන්දිය ඔවුන් සඳහා ඉතා සුළු මුදලක් වේ. වෙනත් ස්ථානයකට මාරු වීම මගින්; ඉඩම්, පාසැල් හා අනෙකුත් සමාජ සම්බන්ධතා අශ්‍රිතව ඔවුන්ගේ ජීවනෝපාය කටයුතු වලට බලපෑම් ඇති කරනු ඇත. එබැවින් ජනතාව නැවත පදිංචි කිරීමේ වැඩසටහන සම්බන්ධයෙන් ජනතාව එකඟ නොවීය. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් වැඩබිමට ගිය අවස්ථාවේදී ග්‍රාම නිලධාරී අගෝක නිලකරත්ත මහතාගෙන් විමසීමක් කළේය. ව්‍යායාපාතියේ ප්‍රතිලාභ, අරමුදල් ප්‍රභවය, බලපෑම් සහ දුක් ගැනවිලි ආමන්ත්‍රණය කිරීමේ යාන්ත්‍රණය පිළිබඳව ඔහු දැනුවත් කළේය. (යොමුව: ඇමුණුම II: ආපදා තත්ත්වයේ ස්වභාවය හා උපදේශන අවස්ථා). ග්‍රාම නිලධාරී සහ ප්‍රජාව ව්‍යායාපාතියට වාචිකව විරුද්ධත්වයක් නොමැති බව ප්‍රකාශ කර ඇත.

9.1 පාර්ශවකරුවන් සමග පවති උපදේශන සේවාවන් වලදී ඇති වූ එකඟතාවයන් හා නිර්දේශයන් (යොමුව: ඇමුණුම III)

10. විශේෂිත පාරසරික හා සමාජීය බලපෑම්: ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ විශේෂිත ක්‍රියාමාර්ග හෝ මැදිහත් වීම් අවශ්‍ය වන සමාජ, පාරිසරික බලපෑම් හෝ අවදානම් ඇතිවත් අංශයන්

10.1 ජලය සහ තෙත් බිම් සඳහා ඇති බලපෑම් (ඇල මාර්ග, ගංඟා හා අනෙකුත් ජල ධරයන් විශේෂයෙන් ඉදිකිරීම් ස්ථානයෙන් පහල ගංඟා ප්‍රදේශ අපවිත්‍ර වීම් හා එහි තත්වය වෙනස්වීම නිසා ඇතිවන ගැටළු): නායයාම් ස්ථානය ඉදිකිරීම / පිළිසකර කිරීම තුලින් ඇතිවන දිගුකාලීන බලපෑම් සහ විය හැකි බලපෑම

භූමිය නිර්මාණයේදී / බැවුම ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේදී ඇතිවන පස් සහ සුන්බුන් ඉවත් කිරීමේදී සියුම් පාෂාණ සහ රොන්මඩ පවත්නා ජල ප්‍රවාහයන් සේදී යාම සහ පහල ජල මාර්ගයන් හි රොන්මඩ තැන්පත් වීම අපේක්ෂා කළ හැකිය. යන්ත්‍රෝපකරණ මගින් තෙල් හා වෙනත් හානිකර ද්‍රව්‍ය / දූෂක නාශක අතිසි ලෙස බැහැර කිරීම, තාවකාලික ගබඩා ටැංකි වලින් සිදුවන කාන්දු වීම්, සහ අපද්‍රව්‍ය සහ ජල අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම / කම්කරු වැඩබිම් වලින් ඉවතලන කැලිකසල මගින් ජල මාර්ග වල මතුපිට ගුණාත්මකභාවයට අහිතකර බලපෑම් ඇතිවිය හැකිය.

10. 2 පාංශු බාදනයේ බලපෑම සහ ගංඟා පතුල වෙනස්වීම

මෙම ව්‍යායාපාතියේ අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් බොහෝ දුරට කැණීම් හා ජලාපවහනය වැඩිදියුණු කිරීමට අවදානය යොමු කරනු ඇත. එබැවින්, වැසි සමයේදී රොන්මඩ සමඟ ගලා බසින විශාල ජල ධාරාව ඉහල බොර භාවයක් සහ රොන්මඩ ඇති කරමින් බෝක්කුවක් හෝ අගලක් ඔස්සේ ස්වභාවික ධාරාවකට ඇතුළු වීම අපේක්ෂා කළ හැක. ඇළ දොල වල ජලය මුදා හැරීම ඉහල ගොස් ගංඟා ඉවුරු බාදනයට ලක් වීම, ඇළවෙලි පත්ල සෝදා යාම සහ ගංඟා ජලය ඉහල යාම සිදු වේ. පාරිසරික ගලායාම හා ජලජ පරිසර පද්ධති මත ඇතිවන බලපෑම ස්ථානීය වශයෙන් වැදගත් වේ.

10.3 ප්‍රවාහන යටිතල පහසුකම් සඳහා වන බලපෑම් (විශේෂයෙන් මාර්ග හා දුම්රිය මාර්ග තාවකාලික අවහිර වීම, රථවාහන තදබදය පිළිබඳ අවදානම)

රථවාහන තදබදය සහ වාහන ගමනාගමනය සඳහා බාධා සිදු වීම අතිශයින් වැදගත් ය.

10.4 පහල ගංඟා ප්‍රදේශයේ පහසුකම් භාවිත කරන්නන්ට සිදුවන බලපෑම

ඉදිකිරීම් කාලය තුළදී ජලාපවහන හැරවීම නිසා ප්‍රදේශයේ පවතින මතුපිට හා උප පෘෂ්ඨ ජලාපවහන රටාව බිඳ වැටීම අපේක්ෂා කෙරේ. ප්‍රදේශීය ජල උල්පත් ස්ථිර හෝ තාවකාලිකව සිදී යාම සිදු විය හැක. පානීය ජල සැපයුම් මාර්ග අවදානම් අවම කිරීමේ කටයුතු සිදුවන බැවුම පුරා පැතිර ඇත. ඉදිකිරීමේ කටයුතු සහ යන්ත්‍ර එහා මෙහා කිරීම හේතුවෙන් නිසැකවම මෙම සැපයුම් මාර්ග වලට හානි වේ.

10.5 නාය ස්ථානයට යාබදව හෝ ආසන්නයේ ඇති ඉහල අවදානමක් සහිත හෝ මධ්‍යය පරිමාණ අවදානමක ජීවත් වන ගෘහ ඒකක (ඉහළ බැවුම, පහළ බැවුම, පහළ ගංගා ප්‍රදේශ)

මෙම ඉදිකිරීම් හේතුවෙන් පෙරදී අධි අවදානම් ලෙස සලකුණු කල නිවාසයන්හි ගොඩනැගිලිවල ඉරිතැලීම්, ශබ්දය සහ කම්පන බලපෑම් මෙන්ම මහජන ආරක්ෂාව පිළිබඳ ඉහළ අවදානමක් පවතී.

10.6 ප්‍රතිස්ථාපනය කල යුතු ප්‍රදේශය තුළ පිහිටා ඇති ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් සහ අනෙක් ස්ථාන

ව්‍යාපාර සඳහා භාවිතා කරන ප්‍රදේශ, විශේෂිත කෘෂිකාර්මික කටයුතු හෝ වෙනත් ක්‍රියාකරමක් වැඩබිමට යාබදව පිහිටා නොමැති බැවින් කිසිදු සැලකිය යුතු බලපෑමක් නැත.

10.7 ස්ථානයට අසලින්ම පිහිටි ඇති ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් සහ අනෙක් ස්ථාන

ව්‍යාපාර සඳහා භාවිතා කරන ප්‍රදේශ, විශේෂිත කෘෂිකාර්මික කටයුතු හෝ වෙනත් ක්‍රියාකරමක් වැඩබිමට යාබදව පිහිටා නොමැති බැවින් කිසිදු සැලකිය යුතු බලපෑමක් නැත.

10.8 වැඩ බිම තුළට පිටස්තර පුද්ගලයින් ඇතුළු වීමේ හෝ එම ප්‍රදේශය හරහා ගමන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය

වෙනත් අරමුණු සඳහා වැඩබිමට ඇතුළු වීමට පුද්ගලයින් සඳහා විශේෂ අවශ්‍යතාවක් නොමැත. කෙසේ වෙතත්, අරමුණක් සහිතව හෝ නොමැතිව පුද්ගලයින් අනවසරයෙන් පිවිසිය හැකි අතර ඔවුන් යන්ත්‍රෝපකරණ ක්‍රියාකරවීම, වාහන, විදුලිය හා පුපුරණ ද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් අවදානමට ලක් විය හැකිය.

10.9 සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ ගැටළු සඳහා වන ප්‍රමුක්තවය: කොන්තාත්කරුවන් සඳහා වන සම්මත ගිවිසුම් ගත අවශ්‍යතා ඉක්මවා සැලකිය යුතු විශේෂිත සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ කරුණු

මෙම වැඩ බිමට අදාළ වන සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ ගැටළු ගත් කල ඕනෑම නායයාම අවම කිරීමේ ස්ථානයකටම පොදු වේ. ESMF හිදී එවන් පොදු E & HS ගැටළු සාකච්ඡා කර ඇත. කෙසේ වෙතත් දැනටමත් අස්ථායී (අධික දිය සීරාවෙන් සහිත) ඉහල බැවුම් ප්‍රදේශයක අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් කිරීමට අපේක්ෂා කරනු බැවින් බැවුමේ අස්ථායීතාවයේ ක්‍රියාකාරිත්වය නිසා ඉදිකිරීම් ශ්‍රම බලකාය මුහුණ පෑ හැකි අවදානම ඉතා ඉහළ ය. ඉදිකිරීම් වැඩ බිමෙහි සේවක ආරක්ෂක අවශ්‍යතාවයන් ලංසු පත්‍රිකාවේ 2003 කොටස: වැඩ කරන තත්වයන් සහ ප්‍රජා සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව හි 2003 5: ආරක්ෂක උපකරණ සහ ඇඳුම් යන යටතේ වඩාත් විස්තරාත්මකය.

10.10 ළමා ශ්‍රමය සහ බලහත්කාරී ලෙස ශ්‍රමය ලබා ගැනීම

වැඩ කරන තත්වයන් සහ ප්‍රජා සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව වක්‍රලේකයේ 2003.3 වගන්තියට අනුව ළමා ශ්‍රමය සහ බලහත්කාරී ලෙස ශ්‍රමය යොදා ගැනීම සවිස්තරාත්මකව දක්වා ඇත.

11. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන අනුමැතීන් සහ විරෝධතා නොමැති බව

11.1 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

i. දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලයේ අනුමැතිය

දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුවට ව්‍යාපෘති යෝජනාව ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර, දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුවට පළාතේ මහ ඇමති වරයා හා පාර්ශ්වකරුවන්ගේ ආයතන ද සහභාගී වනු ඇත. PMU නිලධාරියා මෙම ව්‍යාපෘතිය ඉදිරිපත් කරනු ලබන අතර, ව්‍යාපෘති තොරතුරු සහ පාරිසරික හා සමාජයීය විවිධ ගැටලු නිරාවරණය කිරීම හා ගැටළු සාකච්ඡා කරනු ඇත. මෙම රැස්වීමෙහි නිර්දේශය ESMP ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සලකා බලනු ඇත.

ii. සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය

මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා කැගල්ල නගර සභාවේ සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

11.2 තෝරාගත් න්‍යායයැම් සිදු වූ ස්ථානයේ ව්‍යායාපනීය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වතු සමාගම් ඉඩම් හිමියන්ගෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීම

මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ මාර්ගයක විශාපනී ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරනු බැවින් අදාළ නියෝජිතායතන වනුයේ මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය සහ රඹුක්කන ප්‍රාදේශීය ඉංජිනේරු කාර්යාලය ය. ඉඩම් ගොඩකිරීමට, ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කිරීමට, ද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීමට (ගස්, පස, පාෂාණ හා ගල් බිම්), ඉදි කිරීම් විදුහයන් සහ මෙහෙයුම් හා නඩත්තු කටයුතු දිගටම කරගෙන යාමට ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය සහ මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය අතර අවශ්‍ය ගිවිසුම් ඇති කරගනු ඇත.

11.3 මධ්‍යමපරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අනුමැතිය ලබා ගැනීම

- i. ව්‍යායාපනී ප්‍රදේශය පරිසර සංවේදී ප්‍රදේශ වල පිහිටා ඇති බැවින් දිස්ත්‍රික් මධ්‍යමපරිසර අධිකාරියෙන් අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ. (ක්‍රියාපටිපාටිය සඳහා ඇමුණුම III බලන්න.)
- ii. එමෙන්ම ව්‍යායාපනී ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සංරක්ෂණ ශාක විශේෂ කපා ඉවත් කිරීමට සිදුවනු ඇත. එම සංරක්ෂණ ශාක ඉවත් කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය ලේකම් හරහා වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අනුමැතිය අවශ්‍ය විය හැක.

11.4 අනෙකුත් අනුමැතීන්

- i. භූමි, පාෂාණ හා ඛනිජමය සුන්බුන් ප්‍රවාහනය හා බැහැර කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශයේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.
- ii. ද්‍රව්‍ය නිස්සාරණය කිරීම සඳහා අනුමැතිය - භූ විද්‍යා හා පතල් කාර්යාංශයේ අනුමැතිය (අවශ්‍ය වන්නේ නම් පමණි).
  - i. කසළ බැහැර කිරීම සහ පැළෑටි ඉවත් කිරීම සඳහා රඹුක්කන නගර සභාව වෙතින් අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.
  - ii. පාෂාණ පිපිරවීමට අවශ්‍ය නම් වැඩබිම සඳහා අනුමැතිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් හරහා ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලයෙන් අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.
- iii. වැඩ බිමෙහි ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අවශ්‍ය බල සැපයුම සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ ප්‍රදේශීය කාර්යාලයෙන් අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

11.5 පෞද්ගලික ඉඩම් හිමිකරුවන්ගෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීම / නෛතික බැඳීම/ විරුද්ධත්වයක් නොමැති වීම

- i. ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීමට, භූමියට පිවිසීමට, ඉදිකිරීම් වැඩ සහ දිගුකාලීන නඩත්තු කටයුතු වල නිරත වීමට කිසිදු බාධාවක් නොකරන බවට ඉඩම් හිමියන් සහ ව්‍යායාපනී ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අධිකාරිය අතර නීත්‍යානුකූලව බැඳී ඇති ගිවිසුමක් අත්සන් කිරීම.
- ii. යෝජිත අවදානම් අවම කිරීමේ ප්‍රදේශය හරහා ජල සැපයුම් මාර්ග ඇත. ඉදි කිරීම් කටයුතු මගින් මෙම සැපයුම් මාර්ග බලපෑමට ලක් වනු ඇත. මෙය අවදානමට ලක්වූ පක්ෂ වෙත දැනුම් දෙනු ලැබේ. ව්‍යායාපනී පිරිවැය යටතේ ව්‍යායාපනීය ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර ඒවා නැවත ස්ථාපිත කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත. අනුමත කිරීම සඳහා නියමිත කාල පරාසය 1 වගුවේ දක්වා ඇත

වගුව 2: අනුමැතීන් ලබා ගැනීම සඳහා නියමිත කාල පරාසයන්

අනුමැතිය	පළමු මාසය				දෙවන මාසය			
	සති 1	සති 2	සති 3	සති 4	සති 1	සති 2	සති 3	සති 4

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම දිස්ත්‍රික් ලේකම්ගේ අනුමැතිය අයදුම්පත් ඉදිරිපත් කිරීම ව්‍යාපෘති සාකච්ඡාව අදහස්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනුමත කිරීම								
සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය අයදුම්පත් ඉදිරිපත් කිරීම ව්‍යාපෘති සාකච්ඡාව අදහස්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනුමත කිරීම								
රජයේ ඉඩම් හිමියන්ගේ අනුමැතිය ප්‍රාදේශීය ඉංජිනේරු නිලධාරී RDA සහ පරිසර අධිකාරිය අයදුම්පත් ඉදිරිපත් කිරීම අදහස්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනුමත කිරීම								
වෙනත් අනුමැතීන් GSMB ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය (අවශ්‍යතාවය මත තීරණය වේ)								
අනුමැතිය / පෞද්ගලික ඉඩම් අයිතිකරුවන්ගේ විරෝධයක් නොමැති බව								

12. පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම (ESMP)

විශේෂයෙන් අංශ 8 සහ 10 හි හඳුනාගත හැකි බලපෑම් හා අවදානම් කළමනාකරණය කිරීම සහ අවම කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග. මෙය ESMP හි විශේෂිත නිර්දේශ හා අවශ්‍යතාවන් තුළ ඇතුළත් වනු ඇත.

12.1 නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

ව්‍යාපෘතිය පාදක කරගත් නැවත පදිංචි කිරීමක් නොමැති බැවින් මෙම වැඩබිම සඳහා අදාළ නොවේ. කෙසේ වෙතත්, ඉවත් වීමට උපදෙස් දුන් අවදානම් කලාපයේ පවතින නිවැසියන් පදිංචිව නිවාස කිහිපයක් ඇති නමුත් ඔවුන් එම ස්ථානයේම දිගටම රැඳී සිටී. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාවලියේදී බර යන්ත්‍රෝපකරණ මගින් ඇතිවන භූ කම්පනය හේතුවෙන් මෙම නිවාසවල යම් ආකාරයක හානිකර බලපෑම් ඇති විය හැකිය. (ව්‍යාපෘතිය හේතුවෙන් විද්‍යුතයන්ට සිදුවන හානි සඳහා වන්දි යෝජනා ක්‍රමයක් සැකසිය යුතුය. (යොමු කිරීම 2002-2(17) ESMP යටතේ උපයුක්තතා සහ මාර්ග පහසුකම් සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුගේ අවශ්‍යතා.

12.2 ජනතාව ඉවත් කිරීම

අධි අවදානම් පවුල් 31 න් 29 ක් දැනටමත් ඉවත් කර ඇත. අනෙක් පවුල් දෙක ඉවත් වී නොමැත. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ වර්ෂාපතන පූර්ව අනතුරු ඇගවීම් පද්ධතියට ප්‍රතිචාර දක්වමින් අවදානම් ප්‍රදේශවලින් ඉවත් වීමට ඔවුන්ව දැනුවත් කළ යුතුය.

12.3 හානි වූ ව්‍යුහයන් සහ යටිතල පහසුකම් ඉවත් කිරීම සඳහා වන ක්‍රියාපටිපාටිය

වර්තමානයේ ඉහල බැවුම් ප්‍රදේශයේ කිසිවෙකුත් නොමැති ඉවත් කිරීමට අවශ්‍ය විය හැකි කිහිපයක් ඇත. බොහෝ දුරට මෙම විද්‍යුතයන් සමඟ මැදිහත් වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා ව්‍යාපෘති සැලසුම් කිරීම තුළින් සලකා බැලිය යුතුය. අයිතිකරුගේ පූර්ණ අනුමැතියකින් තොරව හානි වූවද ඉදිකළ නිවසක් ඉවත් නොකළ යුතුය. ඉඩම් හිමියන්ගෙන් මෙම එකඟත්වය ලබා ගැනීම සඳහා ගැඹුරු සාකච්ඡාවක් සිදු කළ යුතුය. අනාගතයේ කිසිදු වටිනාකමක් නොමැති බැවින් ව්‍යාපෘතියේ පිරිවැය යටතේ ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීම පිලිබඳ

ඔවුන් සලකා බැලීමට හැකියාවක් ඇත. එහෙත්, ව්‍යුහගතයන් ඉවත් කිරීමට කිසිදු විරෝධයක් නොමැති බවට ඉඩම් හිමියන් හා ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අධිකාරිය අතර නීත්‍යානුකූලව බැඳුණු එකඟතාවක් අත්සන් කිරීම අනිවාර්ය වේ. මෙම ක්‍රියාවලිය තුළ අවමයක් වශයෙන් පහත සඳහන් නිර්දේශ ඉදිරිපත් කර ඇත.

- i. ඉඩම් හිමියන්ගේ කැමැත්ත ලබා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය උපදෙස් විමසීම
- ii. ඉඩම් හිමියාට විද්‍යුතය වෙනත් වටිනා භාණ්ඩයක් ලබා ගැනීමට හෝ ඉඩම් හිමියා වෙනුවෙන් කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ව්‍යුහය වෙනත් වටිනා භාණ්ඩයක් ලබා ගැනීමට ඉඩ ලබා දීම
- iii. ව්‍යුහය ඉවත් කිරීමේ පිරිවැය ව්‍යාපෘතිය මගින් දරයි.

12.4 ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් දේපල / භාවිතයන් අහිමි වීම සඳහා වන්දි ඉල්ලා සිටීම

ව්‍යාපෘතිය හේතුවෙන් අවදානම් සහිත නිවාසවල ඇති වූ ඉරිතැලීම් හෝ ජල සැපයුම් වැනි සේවා පහසුකම් වලට හානි සිදු වීම හේතුවෙන් ප්‍රේරනය විය හැකිය.

12.5 පහත දැක්වෙන ක්ෂේත්‍ර සඳහා මහජනතාව දැනුවත් කිරීම සහ අධ්‍යාපනය ලබාදීම

- i. නායයෑම් මගින් ඇතිවන අවදානම ගැන අවට ජනයා සඳහා අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්විය යුතුය.
- ii. ඉදිකිරීම් අදියර තුළදී ඉහල අවදානමකට ලක් විය හැකි ප්‍රජාවන් සඳහා කෙටිකාලීන පූර්ව අනතුරු ඇගවීම් (ඉවත් කිරීම්) සහ ඉදිකිරීම් හා ඉඩම් පරිහරණ සම්බන්ධ ක්‍රියාමාර්ග පිලිබඳව විශේෂ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්විය යුතුය.

12.6 සැලසුම් මත පදනම් වූ පරිසරික / සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයන්

එහි පාරිසරික හා සමාජීය වැදගත්කම මත පදනම්ව පහත පාරිසරික සහ සමාජීය නිර්ණායකයන් අනුගමනය කිරීමට සලකා බලනු ලැබේ.

වගුව 3: සැලසුම් අදියරේදී පාරිසරික හා සමාජීය කරුණු සලකා බැලීම

සැලසුම් අංගය	මෙම ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය සඳහා සලකා බැලීම සඳහා නිර්දේශිත මට්ටම
<p>i. ස්වාභාවික සම්පත් කළමනාකරණය සහ සම්පත් ප්‍රශස්ත ලෙස සැලසුම් කිරීම ජනාවාස ඉවත් කිරීම සහ ශාක විශේෂයන් ඉවත් කිරීම අවම කිරීම සඳහා වන ව්‍යාපෘති විශේෂිත සැලසුම් සැලකිල්ලට ගත යුතුය. වැදගත් ශාක විශේෂ වෘක්ෂලතා අවරණය සමග බැඳී ඇත්නම්, ශාක සංරක්ෂණය සඳහා ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු කළ යුතුය.</p>	ඉහල
<p>ii. වාසස්ථාන සම්බන්ධතා සහ සත්ත්ව මංපෙත් ස්ථීර ඉදිකිරීම් සඳහා හෝ ව්‍යාපෘතියට පිවිසීමට හෝ ගැඹුරු කානු පද්ධති ආදිය සඳහා හෝ විශාල වශයෙන් වනාන්තර කොටස් ඉවත් කිරීමට සිදුවන්නේ නම් සැලසුම් තුළ සත්ව වාසස්ථාන අතර සම්බන්ධතා නොබිඳෙන ලෙස සත්ව මංපෙත් වෘක්ෂලතා තීරු ආදිය ඇතුළත් විය යුතුය.</p>	මධ්‍යස්ථ
<p>iii. ජල සම්පත සංරක්ෂණය මෙයට පෘෂ්ඨය හා උප පෘෂ්ඨය යන දෙකම ජලය ලබා ගැනීම අඩංගුවේ. ලබාගත් ජලය සාපේක්ෂ වශයෙන් හොඳ තත්ත්වයේ පවතී නම් හොඳින් සැලසුම් කර මෙම ජලය ශාක වලට සහ අසල්වැසි ප්‍රජාවගේ පානීය සහ අනෙකුත් ජල අවශ්‍යතා සඳහා ලබා දිය යුතුය.</p>	තව දුරටත් ඇගයීමකින් පසුව භාවිතා කළ හැකි නම් සැලකිය හැකිය.

<p>iv. ජල සැපයුම අවහිර වීම</p> <p>ජලාපවහන පාලනය සඳහා සැලසුම විශ්ලේෂණය කිරීම මගින් යෝජිත අවම කිරීමේ කායීයන් තුළින් බැවුමේ ස්වාභාවික උල්පත් වියළී යන්නෙහිද යන්න සලකා බැලිය යුතුය. උල්පත් වියළීම සුවිශේෂී ලෙස දැකගත හැකි නම් විපතට පත් පාර්ශවයන්ගේ ප්‍රදේශීය ජල අවශ්‍යතා සඳහා ස්ථිර විසඳුම් වැදගත් වේ. එවැනි විසඳුම් ලෙස පානීය ජල ප්‍රභවයක් ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි පරිදි නිස්සාරණය කල ජලය ගබඩා කළ හැකිය. මෙය පෘෂ්ඨ හා උප පෘෂ්ඨ යන දෙකෙහිම ජලය නිස්සාරණය කිරීම හා සම්බන්ධ වේ.</p>	<p>ඉහල</p>
<p>v. ස්වභාව සෞන්දර්යාත්මකව ගැලපෙන සැලසුම් සලකා බැලීම</p> <p>සෞන්දර්යාත්මක සංවේදී පරිසර නිර්මාණයේදී ස්වභාවික පරිසරය හා සංකලණය වන එමෙන්ම දෘශ්‍ය අවම වන ලෙස ව්‍යහයන් සැලසුම් කිරීමට සැලකිලිමත් විය යුතුය. ඒ සඳහා සුදුසු ස්ථායී ව්‍යහයන් නිර්මාණය කිරීම සඳහා භූ දර්ශන ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීන්ගේ සේවය වැදගත් වේ.</p>	<p>ඉහල</p>
<p>vi. හරිත පාරිසරික ලක්ෂණ සලකා බැලීම</p> <p>පරිසර හිතකාමී සංවේදී වාසස්ථානවල ආපදා අවම කිරීම් බොහොමයක් සිදු කරනු ලබන බැවින්, පරිසර හිතකාමී හරිත සැලසුම් ගැන සැලකිලිමත් වීම වඩාත් උචිතය. උදාහරණයක් ලෙස: බාදනය පාලනය සඳහා දේශීය වෘක්ෂලතා විශේෂ භාවිතා කිරීම, පරිසරයේ විවිධත්වය පවත්වා ගැනීමට විශේෂ ශාක සංයෝජනයන් යොදා ගැනීම. ආක්‍රමණශීලී ශාක විශේෂයන් යොදා නොගැනීම ආදිය දැක්විය හැකිය.</p>	<p>ඉහල</p>
<p>vii. සේවකයින් / මගීන් සහ ප්‍රජා ආරක්ෂාව</p> <p>ඉදිකිරීම් අදියර තුළදී නායයෑම් සක්‍රීය වීම සිදු විය හැකි අතර කම්කරුවන්ට සහ මගීන්ට අන්තරාකාරී විය හැකිය. එබැවින් තවදුරටත් ආරක්ෂිත දැල් වැනි සැලසුම් කළ ආරක්ෂණ ක්‍රම සැලකිල්ලට ගත යුතුය.</p>	<p>ඉහල</p>
<p>viii. බාදනය පාලනය සඳහා වන ක්‍රියාමාර්ගයන්</p> <p>ජල අපවහන කළමනාකරණය තුළදී නිතර බෝක්කු හරහා ජලය අසල ජල ප්‍රවාහයන් වෙත ගෙන යනු ලැබේ. වැසි කාලවලදී මෙම ජලාපවහනයෙහි ගලා යෑම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යා හැකි අතර මෙමගින් ඇළ දොල වල ඉවුරු සහ පත්ල බාදනයට ලක් විය හැක. එබැවින් බාදනය වන පරිදි ස්වාභාවික ඇළ දොල වලින් ජලය ගලා යාම අවම කිරීම සඳහා ප්‍රවාහ වේග කඩනයන් සැලසුමෙහිදී සැලකිය යුතුය. අවදානම් අවම කිරීමේ ස්ථානයට ආසන්නයේ ඇළ මාර්ග සහ බෝක්කු පවතින බැවින් මෙය නිර්මාණයට ඇතුළත් කළ යුතු අනිවාර්ය අංගයකි. බැවුමේ ඇති අත්‍යවශ්‍ය ජලජ විවිධත්වයක් සහිත ස්වාභාවික ධාරාවන් බැවුමේ පහළ ප්‍රදේශයට ගලා ගලා යයි.</p>	<p>අධි</p>
<p>ix. අවම පසු නඩත්තු කිරීම් හා මෙහෙයුම් සැලසුම් කිරීම</p> <p>අවම කිරීමේ කාර්යයේදී ජලාපවහන කළමනාකරණය සඳහා ගුරුව කාණූ වැනි බාහිර ශිල්ප ක්‍රම සලකා බැලිය යුතුය. කාණූ ඇහිරී යාම වළක්වා ගැනීම සඳහා නිවැරදි පයිප්ප විෂ්කම්භය, සිදුරු සහිත කවයන් සහ රවුම් කෝණ නිවැරදිව සලකා බැලිය යුතුය. කාණු ජලය ස්වාභාවික දහරාවන්ට එකතු කරවීමට අපේක්ෂා කරන්නේ නම්, බාදනයට ඔරොත්තු දෙන, රොන් මඩ රදවා ගැනීමේ පද්ධති ආදී නොයෙක් නඩත්තු විසුභ සහ මෝස්තර සැලසුම් කළ යුතුය.</p>	<p>අධි</p>

අධික කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ දේශීය කාලගුණික තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දෙන පරිදි වියුහයන් සඳහා භාවිතා කරන ද්රවය ප්‍රවේශමෙන් තෝරා ගත යුතුය. සැලසුමෙහි වානේ වියුහයන් භාවිතා කරන්නේ නම් විශේෂයෙන් විබාදන වැලකීමේ තාක්ෂණික ක්රම සලකා බැලිය යුතුය.
--

12.7 ඉදිකිරීම් අදියර තුළ සිදුවන බලපෑම් අවම කිරීම

12.7.1 ඉදිකිරීම් අදියර තුළ කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අවශ්‍යතාවයන්, පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණය ප්‍රමිතීන් වලට අනුකූල වීම

පාරිසරික සහ සමාජීය බලපෑම් අවම කිරීමේ හා කළමනාකරණය කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග සාමාන්‍යයෙන් සියලු නායයාම අවම කිරීමේ වැඩබිම් සඳහා පොදු වේ. මෙම බලපෑම් බොහෝ දුරට ඉදිකිරීම් අවධියේ සිදුවන ක්‍රියාවන් හා සම්බන්ධ වේ. එබැවින් මෙම බලපෑම් අවම කිරීම ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ යුතුකමකි. ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ ලංසු ලේඛනයේ ඇතුළත් කිරීම සඳහා “පාරිසරික හා සමාජ සහ සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂණ (ES & HS) කළමනාකරණ කටයුතු වලට අනුකූලව ඉදිකිරීම් අවධියේදී කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අවශ්‍යතාවය” නමින් ලේඛනයක් ජා.ගො.ප.අ. මගින් සකස් කරවා ඇත. මෙම වැඩබිම් සඳහා අනුකූලතාවයේ ප්‍රමාණය දක්වමි ප්‍රධාන කොටස් පහත දක්වා ඇත. විස්තර සඳහා ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සඳහා වන ESMP වෙත යොමු කළ යුතුය.

වගුව 4: කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් පාරිසරික හා සමාජීය / සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණය රාමුවට අනුකූල වීම

යොමු අංකය. ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට ESMP	අයිතමය	ව්‍යායාපනියට අදාලභාවය
2002. පාරිසරික හා සමාජ අධීක්ෂණය		
2002.2 1)	වැඩ බිම තුළ ගබඩා කිරීම	අනිශ්චිත වැදගත්
2002.2 2)	ශබ්ද හා කම්පන	අනිශ්චිත වැදගත් (රාත්රියේ වන සතුන් සඳහා ශබ්ද)
2002.2 3)	ගොඩනැගිලි ඉරි තැලීම් හා හානි සිදුවීම	වැදගත්
2002.2 4)	අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම	වැදගත්
2002.2 5)	කසළ බැහැර කිරීම	අනිශ්චිත වැදගත්(100 m ඇතුළත ඇළ, මාර්ග)
2002.2 6)	දුටු පාලනය	අනිශ්චිත වැදගත් (මගීන්)
2002.2 7)	ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය හා අපද්‍රව්‍ය අපද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනයකිරීම	වැදගත්
2002.2 8)	ජලය	වැදගත් (100 m ඇතුළත ඇළ)
2002.2 9)	ශාක හා සත්ව විශේෂ	වැදගත්
2002.2 10)	භෞතික හා සංස්කෘතික සම්පත්	අදාළ නොවේ
2002.2 11)	පාංශු බාදනය	අනිශ්චිත වැදගත්සිරස් බෑවුම් කුඩා තේ වගාවන්
2002.2 12)	පාංශු දූෂණය	වැදගත්
2002.2 13)	පොළොව හැරීම	වැදගත්
2002.2 14)	ගල්වල මෙහෙයුම්	අදාළ නොවේ
2002.2 15)	වාහන සහ යන්ත්‍රෝපකරණ නඩත්තුව (දූෂණය)	වැදගත්
2002.2 16)	මහජනතාවට බාධා කිරීම	ඇතැම් විට අදාළ වේ
2002.2 17)	උපයෝගීතා සේවා සහ මාර්ගයේ ඇති පහසුකම්	වැදගත් (පොදු මාර්ග)
2002.2 18)	දෘෂ්‍ය පරිසරය වැඩි දියුණු කිරීම	අනිශ්චිත වැදගත් (පන්සල, පොදු, මාර්ග සනීපාරක්ෂක ස්ථාන)

2002.5. පාරිසරික අධිකෂණය	මූලික සමීක්ෂණ (වාතය, ජලය, ශබ්ද, කම්පන, ඉරි තැලීම් සමීක්ෂණ)	ව්‍යායාපාති විශේෂිත නිරීක්ෂණ සැලැස්මක් යොමු කරන්න
	ඉදි කිරීම් අතරතුර සමීක්ෂණ (වාතය, ජලය, ශබ්ද, කම්පන, ඉරි තැලීම් සමීක්ෂණ)	ව්‍යායාපාති විශේෂිත නිරීක්ෂණ සැලැස්මක් යොමු කරන්න
	වැඩබිමේ මෙහෙයුම් කාලය තුළ සමීක්ෂණ	විකල්ප
	වාර්තා කිරීම හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම	අදාළ
2003. වැඩ කොන්දේසි සහ ප්‍රජා සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව (පාසල් සිසුන් සඳහා)		
2003.2	සුරක්ෂිත සංවිධානය සහ සන්නිවේදනය	අනිශ්චිත වැදගත්
2003.3	ළමා ශ්‍රමය හා බලකිරීම	අනිශ්චිත වැදගත්
2003.4	ආරක්ෂක වාර්තා සහ අනතුරු පිළිබඳ දැනුම් දීම	අනිශ්චිත වැදගත්
2003.5	ආරක්ෂක උපකරණ සහ ඇඳුම් පැළඳුම්	අනිශ්චිත වැදගත්
2003.6	ආරක්ෂාව පරීක්ෂා කිරීම	අනිශ්චිත වැදගත්
2003.7	ප්‍රථමාධාර පහසුකම්	අනිශ්චිත වැදගත්
2003.8	සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ තොරතුරු සහ පුහුණුව	අනිශ්චිත වැදගත්
2003.9	යන්ත්‍රෝපකරණ සහ සුදුසුකම් ලත් පුද්ගලයන්	අනිශ්චිත වැදගත්
<p>අදාළ: මෙම වගන්තිය ඕනෑම ව්‍යායාපාති ස්ථානයකට අදාළ පොදු එකක් ලෙස ව්‍යායාපාති ස්ථානය අදාළ වේ අනිශ්චිත වැදගත්: ESMP අදාළව එම ස්ථානයට නිශ්චිතවම ක්‍රියාත්මක වන පරිදි පාරිසරික ක්‍රමවේදයන් සකස් කිරීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරු විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුය.</p> <p>ඇතැම් විට අදාළ වේ: ව්‍යායාපාති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී අදාළ ව්‍යාපාති ස්ථානයට පිවිසෙන විට මෙම ESMP ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ</p> <p>අදාළ නොවේ: තොරතුරු අනාවරණය වූ කොන්දේසි යටතේ මෙම ව්‍යායාපාති ස්ථානයට අදාළ විය නොහැක විකල්ප: අවශ්‍ය වන්නේ නම් පමණි</p> <p>ස්ථානීය විශේෂිත නිරීක්ෂණ සැලැස්මක්: කොන්ත්‍රාත්කරුවන් විසින් සඳහන් කර ඇති අධිකෂණ අවශ්‍යතා වලට අමතරව ස්ථානීය විශේෂිත නිරීක්ෂණ සැලැස්මෙහි සඳහන් පරිදි කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් අධිකෂණය කිරීම සඳහා බැඳී සිටී.</p> <p>යොමු කිරීම: කොන්ත්‍රාත්කරුවන් ESMP ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා බැඳී සිටී.</p>		

12.7.2 නාය ස්ථානයට විශේෂිත හානිය අවම කිරීම

වගුව 5: පාරිසරික හා සමාජීය / සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණය රාමුවට අනුව නාය ස්ථානයට විශේෂිතවූ හානි අවම කිරීමේ පියවර

හානි අවම කිරීමේ පියවර	ව්‍යායාපාති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අදියර	වගකීම්
<p>i. පානීය ජල සැපයුම් වලට හානි වීම</p> <p>අවදානම් අවම කිරීමේ කටයුතු සිදු කෙරෙන බැවුම් ප්‍රදේශයේ සමහර නිවාස සඳහා වන පානීය ජල සැපයුම් මාර්ග පැතිර ඇත. ඉදිකිරීම් අදියර තුළදී ජල මාර්ගවලට හානි සිදු නොවන පරිදි වැඩබිම සකස් කිරීමේදී මෙම මාර්ග නිසියාකාරව ස්ථාපනය කළ යුතු අතර, ඇත. යම් හානියක් සිදුවුවහොත්, ක්ෂණික නිවැරදි කිරීම් සඳහා හෝ විකල්ප මූලාශ්‍ර සැපයීම සඳහා විධිවිධාන සකස් කළ යුතුය.</p>	ස්ථානය සුදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
<p>ii. ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම</p>		

<p>ඉදිකිරීම් කසළ බැහැර කිරීම සම්බන්ධයෙන් කොන්ත්‍රාත්කරු විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුය. එවැනි අපද්‍රව්‍ය ජනනය වූ විට PMU විසින් අනුමත ක්රමවේදයන් අනුව සේදී යාම් වලට ලක් නොවන පරිදි ගබඩා කර ඉවත් කළ යුතුය. කිසිදු තත්වයක් යටතේ වුවත් ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය ආසන්නයේ පිහිටි ඇල දොලකට හෝ ගංගා කලාපයන්ට බැහැර නොකළ යුතුය. අනුමත ස්ථානවල සෑහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා අරණායක ප්‍රාදේශීය සභාවේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.</p>	<p>ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>iii. අවදානම් සහිත නිවාස සඳහා නායයෑම් ආරක්ෂණ අනතුරු ඇඟවීම්</p> <p>ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් අධි අවදානම් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති නිවාසවල වැසියන් වැසි දිනවලදී ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ අනතුරු ඇඟවීම් පිලිබඳ අවධානයෙන් සිටිය යුතු වේ. දැනට ක්‍රියාත්මක වන අනතුරු ඇඟවීම් සඳහා නිවැසියන් ප්‍රතිචාර දැක්වීම ස්ථිර කරගැනීමට හැකිවනු පරිදි මෙම පද්ධතිය ශක්තිමත් කළ යුතුය. PMU පාරිසරික හා සමාජ ඒකකය විසින් ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට පියවර ගත යුතුය.</p>	<p>ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>E&SU of PMU</p>
<p>iv. ඉදි කිරීම් අදියර අතරතුර බාදනයෙන් සිදුවන බලපෑම අවම කිරීම</p> <p>වැසි කාලවලදී වැඩබිම් නිෂ්කාශනය, බෑවුම් නැවත් හැඩගැස්වීම, සුන්බුන් ඉවත් කිරීම ආදී ක්‍රියාවන්ගෙන් වැලකී සිටීමට නිර්දේශ කරනු ලැබේ. එබැවින් වියළි සමයේ දී ඉහළ බෑවුමේ අවදානම අවම කිරීමේ කටයුතු සිදු කිරීම අවශ්‍යයෙන් කලයුතු දෙයක් අතර එමගින් වැසි සමයේදී එවැනි ක්‍රියා හැකිතාක් වළක්වා ගත හැකිය. මෙය ව්‍යායාපාති සැලසුම් කිරීමේ අදියරේ දී සලකා බැලිය යුතුය.</p> <p>පහළ බෑවුමේ ඇති ඇල මාර්ගයට පිවිසෙන අපිරිසිදු ජලාපවහන නැතිකර දැමීම සඳහා රොන් මඩ උගුල් සාදා ගත යුතුය</p>	<p>ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>v. සේවක සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව</p> <p>ව්‍යායාපාති කාලය අතරතුරදී සේවකයින් අධි අවදානම් තත්වයක් සහිතව වැඩ කළ යුතු බැවින් එම තත්වය වලක්වා ගැනීමට ESMP වගකීම් මත කොන්ත්‍රාත්කරුට නිර්දේශිත අංශ 2003 යටතේ " ප්‍රජා සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව හා සේවා කොන්දේසි" ඉතා සැලකිලිමත්ව හා මනා කළමනාකාරිත්වයකින් යුතුව ආරක්ෂිත අධීක්ෂණ පද්ධතියක් මත පවත්වාගෙන යා යුතුය.</p> <p>ඉතා අවදානම් බැවින් වැසි කාලයේ ව්‍යායාපාති කටයුතු සිදු කිරීම අත්හිටුවීමට විමට කටයුතු කළ යුතුය.</p> <p>කම්කරුවන්ගේ හා ප්‍රජාවගේ ආරක්ෂාව සඳහා උසස් තත්වයේ අනතුරු ඇඟවීමේ පද්ධතියක් සහ පූර්ණ කාලීන මුරකාවල් යොදාගැනීමයොදාගැනීමට තරයේ නිර්දේශ කොට ඇත.</p> <p>කම්කරුවන් හා මාර්ගය භාවිතා කරන්නන් මත කළු ගල් පෙරළීමේ අවදානම වළක්වා ගැනීමට ආරක්ෂිත බාධක හා දැල් ස්ථාපිත කිරීම් අනිවාර්ය වේ.</p> <p>සේවකයින්ට සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සැපයිය යුතු අතර, සනීපාරක්ෂක අපද්‍රව්‍ය නිසි ලෙස බැහැර කළ යුතුය.</p>	<p>ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>vi. වැඩ කරන වේලාවන්</p> <p>මෙම ඉදිකිරීම් පන්සලේ විහාරාධිපති හිමියන්ට අනුකූල විය යුතු ය. කම්පන සහ දූවිලි නිපදවීමේ කටයුතු විහාරයේ ආගමික කටයුතු වලට බාධා නොවන සේ පවත්වාගෙන යා යුතුය. ව්‍යායාපාති ඉලක්කයන් සපුරා ගැනීම සඳහා රාත්‍රී කාලයේ මෙහෙයුම් අවශ්‍ය වන විට ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂක පියවරයන් අනුගමනය කළ යුතුය</p>	<p>ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>

<p>vii. ආක්‍රමණික විශේෂ</p> <p>අවදානම් අවම කිරීමේ වැඩබිම් සංවේදී ප්‍රදේශයක ඇති හෙයින් ශාකමය බාදන පාලනය කිරීමේ වියුහයන් සඳහා ආක්‍රමණශීලී ශාක භාවිතා කිරීම විශේෂයෙන් මග හැරිය යුතුය. වෘක්ශලතා පාලනය සඳහා ප්‍රාදේශීය පරිසරයේ දේශීය ශාක තෝරා ගත යුතුය. වෘක්ශලතා පාලන ක්‍රම සඳහා යොදා ගන්නා ශාක විශේෂයන්ට වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ.</p>	<p>ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>viii. ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීම</p> <p>වැඩබිමෙහි කාඩ්යන් සඳහා ඉඩම් හිමියන්ගෙන් අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ.</p>	<p>ස්ථානය සුදානම් කිරීමේදී</p>	<p>E&SU of PMU</p>
<p>ix. අවම කිරීම සඳහා සැලකිලිමත් විය යුතුය</p> <p>වායු දූෂණය, ශබ්දය සහ භූමි කම්පනය, මාර්ග අසල ඇති නිවාස හා මගීන් කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කරයි.</p>	<p>ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>
<p>x. වාහන තදබදය කළමනාකරණය</p> <p>ලොරි රථ වැනි විශාල වාහන, දිවා කාලයේ ආරක්ෂාව සහ රාත්රී කාලය තුළ ආරක්ෂාව, කාර්යබහුල කාලයන්, වැඩකිරීමේ අවශ්යතා සහ ඉඩෙහි සීමිත බාවය යන ආදිය සැලකිල්ලට ගනිමින් වාහන තදබදය පාලනය කරගැනීමට අවශ්‍ය විධිවිදාන කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් කළමනාකරණය කළ යුතුය.</p>	<p>ඉදිකිරීම් කාලය තුළ</p>	<p>ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු</p>

13. ව්‍යාපෘතියේ ස්ථානය අධීක්ෂණය කිරීම

මෙම වැඩබිමට නිශ්චිතව දක්වා ඇති ඉදිකිරීම් අදියර තුළ පහත දැක්වෙන අධීක්ෂණ සැලැස්ම දැඩි ලෙස අවධාරණය කරනු ලැබේ. මීට අමතරව ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ESMP වෙත අවධාරණය කළ නිරීක්ෂණ ක්‍රියාපටිපාටිය ද ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ඉල්ලුම්පත තුළ ඔහුගේ නිපුණතා පිළිබඳ අදාළ ලේඛන සමඟ ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලාපොරොත්තු වන ESMP වැඩපිළිවෙළ යොමු කරනු ඇත. ESMP සඳහා වන පිරිවැය වෙනම ගෙවුම් අයිතමයක් ලෙස දැක්විය යුතුය. තෝරාගත් ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රම පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර එය PMU ඒකකය මගින් අනුමත කිරීමට නියමිතය.

වගුව 6: පාරිසරික හා සමාජ අධීක්ෂණ සැලැස්ම; ඉදිකිරීම් කාලසීමාව තුළදී

අධීක්ෂණ අවශ්‍යතා	පරාමිතීන්	වාර ගණන
i. මූලික නිරීක්ෂණ	ඇළ ජලයේ ගුණාත්මකභාවයයි	වරක් *
	අධි අවධානම් නිවාස වල පෙර ඉරිතලුම් සමීක්ෂණ කිරීම	වරක් *
	භූමි කම්පන	වරක් *
	පසුබිම් ශබ්දය මැනීම	වරක් *
	වායු ගුණාත්මකභාවය: අංශු ප්‍රමාණය	වරක් *
ii. ඉදි කිරීම	ජල ගුණාත්මකභාවය	-

	ඉහළ අවදානමක් සහිත නිවාස වල ඉරිතලුම් සමීක්ෂණ කිරීම	ඉදිකිරීම් තුළදී සැලකිය යුතු විස්ථාපන පවතී. **
	භූමි කම්පන	කැණීම් යන්ත්‍රෝපකරණ, වෙඩි තැබීම්, හෝ භූමි කම්පන ජනනය වන ඕනෑම වැඩකටයුතුවලදී *
	ඉදිකිරීම් ශබ්දය	අධික ශබ්ද ජනන කාලය *
	වායු ගුණාත්මක අංශු ප්‍රමාණය මැනීම	මසකට වරක් *
iii. වායු විමෝචනය	අදාළ සියලු යන්ත්‍රෝපකරණ / වාහන ක්‍රියාත්මක වන පරිදි විමෝචන පාලන පරීක්ෂණ සහතිකය තිබිය යුතුය - උපදේශකයාගේ ව්‍යායාපනි ස්ථාන ES විසින් පරීක්ෂා කළ යුතුය	
iv. නිරීක්ෂණ ආයතනය	* ඉරිතලුම් සමීක්ෂණ හැර සෙසු පරාමිතීන් සඳහා මධ්‍යමපරිසර අධිකාරියේ ලියාපදිංචි ස්ථාපිත නිරීක්ෂණ ආයතනයකින් නිරීක්ෂණය කරගත යුතුය . **පැළුම් සමීක්ෂණය PMU විසින් පිළිගත හැකි සුදුසු නියෝජිත ආයතනයක් විසින් සිදු කළ යුතුය	
v. අවශ්‍යතා වාර්තා කිරීම	ජල ගුණාත්මකභාවය- මධ්‍යමපරිසර අධිකාරිය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද පාරිසරික ජල තත්ත්ව ප්‍රමිතීන් සමග සැසඳීම, 2017 ඉහළ අවදානමක් සහිත ගෙවල් පිළිබඳ පූර්ව ඉරිතලුම් පරීක්ෂණය - වෘත්තීමය වාර්තාව භූමි කම්පනය - යන්ත්‍රෝපකරණ, ඉදිකිරීම් ක්‍රියාකාරකම් සහ වාහන ගමන්, සඳහා කම්පනය මධ්‍යමපරිසර අධිකාරියේ අන්තර් ප්‍රමිතීන් අනුව සැසඳීම පසුබිම් ශබ්දය මැනීම - අතිරේක ගැසට් අංක 924.1, මැයි 23, 1996, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය. වායු ගුණාත්මක අංශු සනත්වය මැනීම - 2008 අගෝස්තු මස 15 වන දින අංක 1562/22 දරන අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනය යටතේ ජාතික පරිසර උෂ්ණත්ව තත්ත්වයන් - මධ්‍යමපරිසර අධිකාරිය, ශ්‍රී ලංකාව	

14. දුක්ගැනවිලි විමර්ශනය කිරීමේ යාන්ත්‍රණය

බලපෑමට ලක්වූ ප්‍රජාවන් සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් මෙම අපදාඅවම කිරීමේ ස්ථානය සඳහා වූ දුක්ගැනවිලි ප්‍රතිග්‍රහණය කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා PMU හි නිලධාරියා වගකිව යුතුය. (යොමුකිරීම: පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ රාමුව තුළින් නිර්දේශිත දුක් ගැනවිලි විසඳීමේ යාන්ත්‍රණය)

15. තොරතුරු අනාවරණය කිරීම

පහත දැක්වෙන වගුවේ දක්වා ඇති ආකාරයට පහත දැක්වෙන ආයතන විසින් පහත දැක්වෙන ආයතන හා සංවිධාන වෙත ES තොරතුරු අනාවරණය කර ගැනීම සඳහා PMU හි වගකීම වේ.

වගුව 7: තොරතුරු අනාවරණය කිරීමේ යෝජිත සැලැස්ම

තොරතුරු	යෝජිත ආයතන	තොරතුරු අනාවරණය කිරීමේ ක්‍රමවේදය
i. ව්‍යායාපනි සැලැස්ම (ස්ථානය පිළිබඳ තොරතුරු, සැලසුම, ක්‍රියාත්මක කිරීමේ විධිවිධාන)	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව , දිස්ත්‍රික් ලේකම්, ප්‍රාදේශීය ලේකම්, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය, රාජ්‍ය ඉඩම් හිමියන්,	රැස්වීම්, දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුව, ගිවිසුම්, අනුමැතීන් සහ කැමැත්ත සඳහා අත්සන් කිරීම සඳහා අදාළ වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීම.

දිනය	ආයතනය	තොරතුරු සඳහා සම්බන්ධ වූ පුද්ගලයා
09/08/2018 පැය 10.00	මධ්‍යමපරිසර අධිකාරිය	K G.D.N කිරිඇල්ල මහතා
13/09/2018 පැය 13.30	ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය - අරණායක	Z.A.M. ෆයිසර් මහතා ප්‍රාදේශීය ලේකම් - අරණායක
13/09/2018 පැය 13.30	ආපදා සහන සේවා නිලධාරී - අරණායක	සමන් මහතා
13/09/2018 පැය 14.40	පළාත් ඉංජිනේරු කාර්යාලය රඹුක්කන	B.K.C.R වික්‍රමසිංහ - විධායක ඉංජිනේරු
	අනෙකුත් දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ ආයතන, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය, AIIB	
ii. පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, AIIB	රැස්විම්, දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුව, ගිවිසුම්, අනුමැතීන් සහ කැමැත්ත සඳහා අත්සන් කිරීම සඳහා අදාළ වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීම.
iii. ප්‍රගති වාර්තා (ප්‍රාථමික හා ඉදිකිරීම් තුළ)	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, AIIB සහ අදාළ පාර්ශවයන්	ප්‍රගති රැස්වීම්, විශේෂ රැස්වීම්, අදාළ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම.
iv. පාරිසරික අනුකූලතා සේවකයින් සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව සඳහා ස්ථාන පරීක්ෂා කිරීම.	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, ප්‍රාදේශීය ලේකම්, පොලිසිය, රාජ්‍ය ඉඩම් හිමියන්, ග්රාම නිලධාරී, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය, AIIB සහ අදාළ පාර්ශවයන්	ලිඛිත හා වාචික සන්නිවේදනය, අදාළ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම.
v. ES කරුණු සම්බන්ධව ප්‍රගති සමාලෝචන රැස්වීම්වලදී ගන්නා ලද තීරණ	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යමපරිසර අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, ප්‍රාදේශීය ලේකම්, පොලිසිය, රාජ්‍ය ඉඩම් හිමියන්, ග්රාම නිලධාරී, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය, AIIB සහ අදාළ පාර්ශවයන්	රැස්වීම්, අදාළ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම.
vi. දුක් ගැනවිලි විසඳන යාන්ත්‍රණය	අදාළ පාර්ශවයන්, AIIB	රැස්වීම්, අදාළ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම.

වගුව 7: තොරතුරු රැස් කර ගැනීම සඳහා සම්බන්ධ කරගත් ආයතන සහ නිලධාරීන්

ඇමුණුම I: ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රදේශයේ චෛත්‍ය ආසාරපය

ඇමුණුම II: අපදා ස්ථානයේ ස්වභාවය සහ උපදේශන සේවාවන්

	
<p>රූපය a : NBRO කණ්ඩායම විසින් ජී. කේ. ගුණසේන මහතා සමඟ පවතින උපදේශනය</p>	<p>රූපය a : ග්‍රාම නිලධාරී - නාරංගල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය හා ගම්වාසීන් සමඟ මාර්ග කොටස හා නායයාම් ප්‍රදේශය නිරීක්ෂණය කිරීම</p>
	
<p>රූපය c : නායයාමේ බෑවුමේ පහල පිහිටා ඇති අධි අවදානම් නිවස (ජී. කේ. ගුණසේන මහතාගේ නිවාස)</p>	<p>රූපය d: වෘක්ෂලතා සහිත ඉහල බෑවුම් ප්‍රදේශය</p>

ඇමුණුම III : පාර්ශ්වකරුවන් සමග පැවැත්වූ සාකච්ඡා වලදී අනාවරණය වූ කරුණු: කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කය
 දිනය: 13/09/2018 සහ 03.10/2018

ආයතනය	සම්බන්ධීකරණ නිලධාරියාගේ නම සහ තනතුර	ඉදිරිපත් වූ සැලකිය යුතු කරුණු
පළාත් ඉංජිනේරු කාර්යාලය - රඹුක්කන	බී.සී.සී. චිත්රමසිංහ - මහතා - විධායක ඉංජිනේරු	<ul style="list-style-type: none"> ✓ මෙම ප්‍රදේශය රඹුක්කන පළාත් ඉංජිනේරු කාර්යාලය ට අයත් වේ. ✓ පළාත් ඉංජිනේරු කාර්යාලය ව්‍යාපෘතියට විරුද්ධත්වයක් නොමැති අතර, ආපදා අවම කිරීම ඉතා අවශ්‍යය වේ. ✓ ඉදිරිපත් වූ අනිකුත් කරුණු <ul style="list-style-type: none"> • ආපදාව අවම කිරීමෙන් පසුව ව ව්‍යාපෘතිය නිසි පරිදි භාර දීම අවශ්‍යය වේ. • ආපදාව අවම කිරීමකින් පසුව පළාත් ඉංජිනේරු කාර්යාලය විසින් නඩත්තු කටයුතු කරනු ඇත. • ඉදිකිරීම් වලදී කොන්ත්‍රාත්කරු පුද්ගලික ආරක්ෂණ උපකරණ භාවිතා කළ යුතුයැයි අවධාරණය කරන ලදී • සෑම අවස්ථාවකදීම කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් වාහන, පදිකයින් සහ රථවාහන ආරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග, ආරක්ෂිත ස්ථාන, ධජය සහ රාත්‍රී වැඩ සඳහා ආරක්ෂිත සහ පහසු මාර්ගයක් සැපයිය යුතුය. ආලෝකය සහ දීප්තිමත් සැපයිය යුතුය. • ඉදිකිරීම් / කැණීම් ද්‍රව්‍ය මහජන / මගීන්වට අපහසුතාවයක් නොවිය යුතුය
වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව	කේ ජී සේපාල මහතා දිසා වන නිලධාරී කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කය	ආපදා අවම කිරීමේ ප්‍රදේශය මෙම ආයතනය යටතේ ආවරණය නොවන නිසා මෙම වැඩබිමෙහි කටයුතු පිලිබද වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ විරෝධයක් නොමැත.
වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව (DWLC)	වනජීවී කාර්යාලය දිස්ත්‍රික්කය තුළ නොමැත.	
ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව	ඩී. සෙන්දනායක මහතා අධ්‍යක්ෂ, ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව, කැගල්ල	ආපදා අවම කිරීමේ ප්‍රදේශය මෙම ආයතනය යටතේ ආවරණය නොවන නිසා මෙම වැඩබිමෙහි කටයුතු පිලිබද වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ විරෝධයක් නොමැත.
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	එස්. ඩී. ගන්කර්ති මහතා ජ්‍යෙෂ්ඨ පරිසර නිලධාරී - කැගල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය	<p>ජාතික සම්පත් කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ 1996 වර්ෂයේ පාංශු සංරක්ෂණ පනත යටතේ 772/22 යටතේ කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ සමහර ප්‍රදේශ හැරුණු කොට සංවේදී ප්‍රදේශයක් ගැසට් කර ඇත.</p> <p>මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ව්‍යාපෘතියේ විශාලත්වය අනුව නොතකා ඕනෑම සංවර්ධනයකට ඉඩ නොලැබේ.</p> <p>වියසනයකදී මෙය අවශ්‍ය නොවේ.</p> <p>ව්‍යාපෘතිය සඳහා අයදුම්පත ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා මූලික තොරතුරු ප්‍රශ්නපත (BIQ) අවශ්‍ය වේ.</p> <p>ආවේණික ශාක විශේෂ, විශේෂ වාසස්ථාන, ශාක හා සත්ත්වයන් පිලිබදව අධ්‍යනය අවශ්‍ය වේ</p> <p>අවම කිරීමකින් පසුව වෙනස දැකීමට මෙම පාරිසරික ඇගයීම අවශ්‍ය විය හැකිය</p>

		✓ මධ්‍යමපරිසර අධිකාරිය නිර්දේශ සහිතව අනුමැතිය ලබා දෙනු ඇත..
--	--	---

ඇමුණුම IV: රජයේ ඉඩම් හිමියන්ගෙන් සහ පාරිසරික ආයතන වලින් අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා යෝජිත ක්‍රමවේදය

1. නායයෑම් ආපදා අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා වූ ක්‍රියා පටිපාටිය

- i. RDA විසින් පිළිගත යුතු සැලැස්ම: ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය විසින් අවශ්‍ය වන අනුමැතීන් පිළිබඳ විධිමත් ඉල්ලීමක් සමග RDA වෙත සවිස්තරාත්මක නිර්මාණ වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කළ යුතුය. PMU ඉහත ලිපි ලේඛන සකස් කළ යුතු අතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයට ලේඛන ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- ii. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය මෙම යෝජනාව ඇගයීමට ලක් කරනු ලබන අතර ව්‍යාපෘති වාර්තා සඳහා කැඳවිය හැක. අත්‍යාවශ්‍ය සමාලෝචන සැපයිය යුතුය
- iii. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් අනුමත කර ඇති අතර, ව්‍යාපෘති ස්ථානයට පිවිසීමට, ඉදිකිරීම් ව්‍යුහයන් සහ අවම කිරීමේ කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය සහ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය අතර ගිවිසුමක් අත්සන් කරනු ඇත.
- iv. ඇතුළත් විය හැකි කොන්දේසි,
  - නාය යාමේ අවදානම අවම කිරීමෙන් පසුව ව්‍යාපෘතිය නිසි පරිදි භාර දීම අවශ්‍යවේ
  - නාය යාමේ අවදානම අවම කිරීමකින් පසුව නඩත්තු කටයුතු සිදු කළ යුතුය,
  - ඉදිකිරීම් වලදී කොන්ත්‍රාත්කරු පුද්ගලික ආරක්ෂණ උපකරණ භාවිතා කළ යුතුයැයි අවධාරණය කරන ලදී
  - සෑම අවස්ථාවකදීම කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් වාහන, පදිකයින් සහ රථවාහන ආරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග, ආරක්ෂිත ස්ථාන, කොඩිකරුවන් සහ රාත්‍රී වැඩ සඳහා ආරක්ෂිත සහ පහසු මාර්ගයක් සැපයිය යුතුය. ආලෝකය සැපයිය යුතුය.
  - ඉදිකිරීම් කසල / කැණීම් ද්‍රව්‍ය මහජන / මගී ජනතාව සඳහා අපහසුතාවයක් නොවිය යුතුය

2. නායයෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා වූ මධ්‍යමපරිසර අධිකාරියේ ක්‍රියාපටිපාටිය

- i. ව්‍යාපෘති සම්පාදන අදියරේදී ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයේ පාරිසරික - සමාජ සහ සෞඛ්‍යය - ආරක්ෂක ඒකකය විසින් ස්ථානයට විශේෂිත වූ පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම අධියයනය කරනු ලබන අතර මධ්‍යමපරිසර අධිකාරියේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය වෙත ව්‍යාපෘති යෝජනාව සහ ව්‍යාපෘතියට අදාළ ස්ථානයට විශේෂිත වූ පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- ii. මූලික තොරතුරු ප්‍රශ්නාවලියක් (BIQ) ඉහත විස්තර සමග සම්පූර්ණ කර ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- iii. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ව්‍යාපෘති සාකච්ඡාවකට සහ ස්ථානයට විශේෂිත වූ පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම පිළිබඳ වැඩිදුර තොරතුරු ලබා ගැනීමට ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය කැඳවිය හැක.

- iv. ව්‍යාපෘතිය මගින් අනුගමනය කළ යුතු ස්ථානයට විශේෂිත වූ නිශ්චිත කොන්දේසි වලට යටත්ව ව්‍යාපෘති යෝජනාව අනුමත කරනු ලැබේ.

ඇමුණුම V: අධ්‍යන කණ්ඩායම

නම	තනතුර	අධ්‍යනයෙහි කාර්යභාරය
DSV ඩයස්	අධ්‍යක්ෂක / ESSD / NBRO	කණ්ඩායම් නායක
SAMS දිසානායක	ජ්‍යෙෂ්ඨ විද්‍යාඥ / ESSD / NBRO	ජ්‍යෙෂ්ඨ පරිසර විද්‍යාඥ
P ලියනආරච්චි	විද්‍යාඥ / ESSD / NBRO	පාරිසරික විද්‍යාඥ
H. කුලසිරි	තාක්ෂණික නිලධාරී / ESSD / NBRO	GIS / ජනගහන දත්ත / සමීක්ෂණ ආධාර
දිල්හානි ජයලත්	භාර නිලධාරී / කැමරා ඒකක දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය	භූ විද්‍යාඥ

ඇමුණුම VI: යොමු සටහන් ලැයිස්තුව

1. නාරංගල ප්‍රදේශයේ නායයෑමේ අවදානම පිළිබඳ ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ වාර්තාව (සංශෝධන වාර්තාව අංක. NBRO/LRRMD/KG/BLP /L116/26)
2. ගෝලීය පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම සඳහා ශ්‍රී ලංකා නායයාම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - AIIB
3. පරිසර හා සමාජ කළමනාකරණ රාමුව - ශ්‍රී ලංකා නායයාම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය _AIIB
4. නැවත පදිංචි කිරීමේ සැලසුම් රාමුව - ශ්‍රී ලංකා නායයාම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය _AIIB